

DE PROFEET HABAKUK.

Het Boek der Profetieën van Habakuk bevat de voorspelling omtrent de opkomst van de tweede wereldmacht, Babel, die, als tuchtroede in de hand Gods, Juda zou kastijden, maar ook, hoe tot troost van het volk deze macht ten leste weer zou vernietigd worden.

Hij voorspelt het, hoe om der zonden wil het land van Juda zal verwoest worden door Babels legermacht, maar ook hoe het rijk van den Christus Gods niet zal uitblijven.

Levende onder den koning Manasse, leefde hij dus in een tijd van diep verval, na de opleving onder den vromen koning Hizkia, in een tijd van openlijke misdaad en velerhande gruwelen.

Het Boek laat zich verdelen in twee delen.

Het eerste deel (Hoofdst. 1 en 2) bevat zowel het gericht over Juda als den val van Babel.

Het tweede deel (Hoofdst. 3) bevat een gebed van den Profeet, waarin hij op de meest verhevene wijze de glorierijke komst van den Heere God schildert, een komst, die zowel de vernietiging der vijanden uitwerkt, als ook geschiedt tot heil en zaligheid van Zijn volk.

De Profeet Habakuk is de eerste onder de kleine Profeten, die op Babel wijst.

HOOFDSTUK 1.

INVAL DER CHALDEEN TEGEN JUDA.

1. De last, de voorzegging van het zware oordeel en de verwerping van Juda en Jeruzalem (Jes. 13:1), welken Habakuk (= omarmer), de Profeet, de Leviet, die het ambt van enen Profeet of mond Gods vervulde (Hoofdst. 3:19). gezien heeft in den laatsten tijd van den koning Manasse en onder den koning Josia tussen 650 en 628 v. Chr.

Dit vers is het opschrift over het gehele Boek, ook over het 3de hoofdstuk, dat wel nog een bijzonder opschrift draagt, maar daarom toch een gedeelte is, dat nauw met het geheel samenhangt.

Over den persoon en den naam van onzen Profeet is reeds in 2 Kon. 21:15 genoeg gezegd. Habakuk was een van die Profeten, die, zo als 2 Kon. 21:10 vv. mededeelt, onder den koning Manasse aan het goddeloze volk van Juda en zijnen verleider Manasse het gericht en de verwerping door de Chaldeën moesten aankondigen. Nog waren deze nooit in Juda ingevallen, nog stond het gericht op zulk een onbekenden afstand, dat de Profeet zegt, als het kwam, zou het ieder, die het hoorde, ongehoord en ongelooflijk voorkomen, en toch zouden het zijne tijdgenoten beleven (Hoofdst. 1:5). Tussen den dood van Manasse en den 1sten inval der Chaldeën na den slag bij Circesium in het jaar 606 zijn 38 jaren. Wanneer nu de Profeet in de laatste jaren van Manasse zijne profetie uitsprak, zo konden zijne tijdgenoten de vervulling daarvan nog zeer goed beleven. Met deze aanneming van het optreden van den Profeet komt ook de omstandigheid overeen, dat het op- en na-schrift van Hoofdst. 3 de herstelling van den tempeldienst veronderstelt, en het geheel toch vol klachten over het vreselijke verderf in het land is. Want Manasse schafte toch na zijn terugkeren uit de ballingschap den afgodendienst af, en richtte den tempeldienst in, terwijl de toestand des volks dezelfde bleef, Wat kon ook na ene zo lange regering, waarin de afgoden gediend waren, ene zo late bekering van enen koning in zijn ouderdom nog veranderen. De tijd dus, in welken Habakuk optrad, was een zulke, dat misdaad en geweldenarij openlijk in het land plaats hadden, en de stem der Profeten en der andere mannen Gods verloren was. Wat verder de betrekking van de volken der wereld tot zijnen tijd betreft, zo hebben wij reeds bij den Profeet Nahum gezien, dat toen meer en meer de macht van Assur begon te zinken, daarentegen reeds kon worden opgemerkt, dat het krachtige, krijgsmachtige volk der Chaldeën in Assurs plaats zou treden.

Terwijl de later op onzen Profeet volgende Profeten Jeremia en Zefanja reeds duidelijk ene vermindering van de hoog dichtsterlijke vlucht en van de oude Profetische kracht lieten bespeuren, zo is de voorzegging van Habakuk nog geheel in den geest der oude Profetie, uit den bloeitijd van het Profetisme geboren, vol originaliteit, kracht en schoonheid; zij vormt daarbij een fijn afgedeelde en kunstig afgerond geheel. Nergens houdt hij zich bij bijzondere geschiedkundige omstandigheden op, maar zijne gehele Profetie toont een verren, verheven blik, en draagt een ideaal, universeel karakter. Niet eens zijn daarin Juda en Jeruzalem genoemd, en ook de met name genoemde Chaldeën komen alleen voor als de toenmalige dragers der wereldmacht, welke de vernietiging van het Godsrijk bedoelt, of als de misdadigers, die de rechtvaardigen verslinden. De gehele aankondiging des gericht is slechts

ene ontwikkeling der gedachte, dat de onrechtvaardige en misdadige omkomen, daarentegen de rechtvaardige door zijn geloof zal leven.

2.

Het Boek Habakuk is gene verzameling van reden, ook gene samenvatting van den hoofdinhoud ener reeks van gehoudene redevoeringen, het bestaat uit ene enkele profetie, welke in twee delen verdeeld is. In het eerste deel (Hoofdst. 1 en 2) wordt in den vorm van ene zamenspraak tussen God en den Profeet eerst het gericht over het ontaarde volk Gods door de Chaldeën, vervolgens de val van deze zich zelven verheffende werktuigen van Gods toorn verkondigd. In het tweede deel (Hoofdst 3) volgt een geheel gebed van den Profeet, waarin hij met de wonderbare verhevenheid der oude Psalmen de komst des Heeren in de ontzaglijke glorie des Almachtigen, voor wiens aangezicht het heelal verschrikt, tot vernietiging der misdadigers en tot redding van Zijn volk en van Zijnen Gezalfde schildert, en de gevoelens uitsprekt, welke dit gericht in de harten der gelovigen zal werken.

I. Vs. 2-17. In de eerste afdeling van het eerste deel, dat een gesprek met den Heere inhoudt, klaagt de Profeet zijnen Heere, dat in het land rondom misdaad en geweld heerst. De Heere antwoordt hem, dat Hij de Chaldeën zal verwekken, opdat zij als een ontzaglijk wereld-veroverend volk het gericht aan het verdorven volk zouden volvoeren. Deze zouden echter hun macht tot hunnen god maken, en ten gevolge daarvan zelf verworpen worden. Daarop spreekt de Profeet de verwachting uit, dat de Heere, die Zich aan Zijn volk van ouds geopenbaard heeft, dit gericht door de Chaldeën niet tot verderf des volks zal laten dienen, te minder daar de heilige God onmogelijk de goddeloosheid rustig zou kunnen aanzien, dat dit volk der Chaldeën de mensen als vissers in zijn net vergadert, en volk op volk meedogenloos vernielt.

2. De Profeet: HEERE! hoe lang schreeuw Ik nog met alle gelovigen onder uw volk in ernstig gebed, en Gij hoort niet, Gij treedt niet met Uwe straffen tussen beide! hoe lang roep ik geweld, tot U, roep ik over de misdaad, die onder Uw volk is, waaronder de rechtvaardigen moeten zuchten, en Gij verlost Uw waar Israël niet.

Als wilde hij zeggen: ik predik veel en het helpt niets; mijn woord is veracht; niemand bekeert zich, zij worden steeds erger. Daarom weet ik nergens heen te gaan, dan dat ik het U klage; maar Gij houdt U, alsof Gij mij niet hoordet, en Gij ziet ze niet. Dit doet echter de Profeet niet, opdat hij met God richte, zo als de woorden klinken, maar opdat hij daardoor het volk verschrikke, en tot bekering dringe, en aanwijze, hoe rechtvaardig de last en de toorn over hen zullen komen, omdat zij zich aan geen prediken, dreigen en vermanen, ook aan geen gebed, dat tegen hen geschiedt, storen.

God hoort echter altijd, ook wanneer wij geen ogenblik ondervinding daarvan hebben. Houdt daarom aan in het gebed. Het is ook niet altijd goed, om bespoediging Zijner hulp te bidden. De toekomstige hulp, welke Hij bereid heeft, is misschien voor het ogenblik zwaarder om te dragen, dan de tegenwoordige last, onder welken gij zucht.

Ik twijfel er niet aan of de Profeet heeft zich bij God beklagd, dat Hij zo geduldig het goddeloze volk toegaf. Want ofschoon het zeker is, dat de Profeten altijd getrouwelijk zorg hebben gedragen voor het heil van het volk, zo is het toch ook niet twijfelachtig, of zij hebben gebrand van ijver voor de ere Gods, en waar zij zagen, dat Hij strijd had met de onbuigzame mensen, daar gloeiden zij van heiligen toorn en namen de zaak Gods op en smeekten om Zijn hulp, opdat Hij een geneesmiddel aanbracht voor de bedorven toestanden. Ik derhalve leg de Profetie zo uit, dat hij hier met God handelt, dat de Profeet zovele misdaden voor Hem brengt, waar het volk zich verhardt. En hieruit maken wij op, dat hij zonder oogmerk het ambt om te leren heeft uitgeoefend, dewijl het ongerijmd zou geweest zijn een begin te maken met die klacht en eis, Een grote hardnekkigheid had hij in het volk ervaren. Waar hij nu zag dat er geen hoop op verbetering was en de zaken dagelijks al slechter worden, dewijl hij van ijver brandde voor zijn God, brengt hij deze zijne gemoedsaandoening voor den Heere.

3. Waarom laat Gij, die toch heilig en rechtvaardig zijt, die gene goddeloosheid kunt verdragen, mij ongerechtigheid zien, en aanschouwt Gij de kwelling, 1) allerlei ellende door de goddeloosheid, welke toch verre van uw volk moest zijn, en Gij ziet het rustig aan (Num. 23:21)? want verwoesting en geweld is tegen mij over, en Gij bestraft die niet, en er is twist, en men neemt gekijf op; 2) de armen en zwakken moeten luide klagen over de geledene schade en ongerechtigheid, en overal ontstaat onenigheid.

1) Deze vraag van den Profeet slaat terug op wat Bileam heeft gezegd (Num. 23:21). Nu aanschouwt God zoveel ongerechtigheid en zoveel moeite. Dit schijnt met de heiligheid Gods in strijd, en de Profeet kan het niet verstaan, dat een heilig en rechtvaardig God zoveel ongerechtigheid ongestraft laat. Hij klaagt er over. Niet dat hij God aanklaagt, dat zij verre, maar hij wijst er op, opdat de ere Gods toch helder moge schitteren tegenover de gruwelijke zonden van de goddelozen.

De Heere zal het straks echter getuigen, dat Hij geduld heeft, maar dan toch op Zijn tijd komt, om de zonde te straffen.

2) Dit is ons geschreven tot troost en vermaning, opdat wij ons niet verwonderen en het ons niet vreemd toeschijne, als ten gevolge onzer prediking weinigen zich bekeren. Gewoonlijk denken de predikers, vooral wanneer zij jong zijn en pas tot hun ambt komen, dat het in een ogenblik klaar zal zijn en spoedig alles zal veranderd worden. Maar dat is er ver vandaan. De Profeet verwijt den Joden niet hun afgoderij en andere zonden, maar alleen de zonden, welke tegen de naasten geschieden. Het moeten dus in dien tijd toch vrome mensen zijn geweest, die den godsdienst goed hebben waargenomen, maar met gierigheid, onrecht en woeker vervuld waren. Zulk een dienen is echter Gode niet welgevallig, wie hij ook zij, wanneer men den naaste leed aandoet. (Hos. 6:6. Matth. 5:25).

4. Daarom, omdat Gij het onrecht zo zonder straffen aanziet, wordt de wet onderlaten, 1) de kracht en de verhevenheid van Uwe wet verdwijnt en verkoelt dagelijks meer onder de mensen, en het recht komt nimmermeer voort; de onschuldige aangeklaagden en mishandelden behalen de overwinning niet; want de goddeloze omringt den rechtvaardige ongehinderd met

zijne boosheid en geweldadigheid; daarom komt het recht verdraaid voor, wordt het omgekeerde ten gunste der machtigen en goddelozen, uit den mond der vorsten en rechters.

De wet wordt koud, welke toch naar hare natuur vuur en vlam is, en in gericht de zondaars verteert. Maar waar de rechter niet deugt, daar is de wet koud en dood.

Het is niet het genieten van Gods Woord en Ordinantiën, maar derzelver kracht en autoriteit in onze harten en praktijk, dat de genieting van dezelve voor ons gezegend zullen doen zijn. Want dit volk had de Wet, maar Gods twist was, dat dezelve onderlaten werd of dood was in hare autoriteit. De Wet werd onderlaten of verzwakt. De gelijkenis is genomen van de zwakke of levenloze pols van een stervend mens.

5. De HEERE: Ik heb niet werkeloos de goddeloosheid aangezien, zo als gij meent, ziet, gij leden van Mijn volk! onder de Heidenen, en aanschouwt hoe daar de lawine loskomt, die de goddeloosheid met de goddelozen zal bedekken, en verwondert u over het vreselijke van de straf, welke u wacht; verwondert u, want a) Ik werk een werk in ulieder dagen, hetwelk gij niet geloven zult, als het verteld zal worden (' t welk als het verhaald werd men niet zou geloven).

a) Hand. 13:41.

God heeft grote macht om te verwoesten. Daartegen beschermt geen eigendomstitel noch geërfd recht. Hij ontnemt aan wien Hij wil, en geeft aan wien Hij wil. Maar Hij heeft nog groter lust en macht om op te bouwen. Het verwoeste is in een ogenblik, het bouwen voor de eeuwigheid. En in Zijn verwoesten is altijd het bouwen mede vervat. Met de ondergeploegde stoppelen wordt het veld voor den nieuwen oogst gemest, en de ploeg oogst niet, maar de ploeger.

Dat alles is ook tot ons gezegd, die den naam en het uiterlijke van Christenen hebben, die op den doop roemen, op geestelijken stand en ambt boven Heidenen en Joden, en toch zonder geloof en Geest zijn, even als zij, dat wij ook ten laatste moeten omkomen door degenen, die wij nu verachten en lager houden dan ons zelve, even als den Joden door de Chaldeënen is overkomen.

De Heere antwoordt hier, dat indien de mensen geen ontzag hebben voor Zijn Woord, en Zijne verdraagzaamheid aanmerken als een bewijs van goedheid of niet zien, Hij ten slotte komt met de roede Zijner verbolgenheid. Hij zal dan oordelen zenden, die Hij als de Zijne zal erkennen en waarin Hij zal openbaar worden als een rechtvaardig en heilig God.

6. Want ziet, Ik verwek de Chaldeënen als vijanden, opdat zij in Mijnen naam u straffen, een bitter en snel, onstuimig voortstormend volk, trekkende door de breedten der aarde, om oorlogen te voeren, om erfelijk te bezitten woningen, de landen en mensen, die de zijne niet zijn.

7. Schrikkelijk en vreselijk is hetzelfde in zijne ganse verschijning, dat volk, hetwelk vele volken onderwerpt; zijn recht en zijne hoogheid gaat van hem zelven uit, het kent geen ander recht dan dat zijn eigen hoogmoed hem voorschrijft.

8. Want zijne paarden zijn lichter dan de snelle luipaarden, en zij zijn scherper, vuriger dan de avondwolven 1), die, na des daags honger te hebben geleden, des nachts op roof uitgaan, en zijne ruiters, de hoofdmassa's in 't leger, verspreiden zich snel, om Mijne straffen aan de volken te volvoeren; ja zijne ruiters zullen van verre komen, zij zullen vliegen als een arend, zich spoedende om te eten, gelijk een adelaar zich nederstort op zijn buit.

1) De avond-wolf, vermoeid door een dag van honger, was woedender en verslindender dan hij des morgens zou zijn geweest. Zou het woedende ondiep niet onzen twijfel en vrees kunnen voorstellen na een dag van verstrooiing des gemoeds, van verlies in onze bezittingen en wellicht van onverdiende verwijtingen onzer medemenschen? Hoe huilen onze gedachten ons in de oren: "waar in nu uw God?" hoe verscheurend en verslindend zijn zij, al de verstrooiingen verzwellende, en dan nog even hongerig als tevoren. Grote herder! versla deze avond-wolven, en doe uwe schapen nederliggen in grazige weiden, ongestoord door het onverzadelijk geloof. Hoe gelijken de boze geesten der hel op avond-wolven, immers, wanneer de kudde Christus onder een bewolkten donkeren hemel verkeert, en hun zon schijnt onder te gaan, dan haasten zij zich om te verscheuren en te verslinden. Zij zullen den Christen zelden aantallen in het daglicht des geloofs, maar in de schemering van zielestrijd overvallen zij hem. O! Gij, die Uw leven hebt afgelegd voor de schapen! bewaar hen tegen de slaggtanden van den wolf. Valse leraars, die listig en onvermoeid het kostbare leven zoeken te verderven, door hun leugentaal de menschen verslindende, zijn even gevaarlijk en verfoeilijk als avond-wolven. De duisternis is hun element, bedrog hun karakter, verderf hun doel. Wij staan aan het grootste gevaar van hun zijde bloot, wanneer zij zich in een schapenvacht hullen. Gezegend hij, die tegen hen in veiligheid wordt gesteld, want duizenden worden de prooi der grijpende wolven, die zich indringen tot binnen de kerk des Heeren. Welk een wonder van genade wanneer felle vervolgers worden bekeerd; want dan verkeert de wolf met het lam, de menschen van woeste, ontembare neigingen worden minzaam en volgzaam. O Heere, bekeer velen van dezen aard; voor dezulken willen wij bidden.

9. Het zal geheel tot geweld komen, als een enig man zullen zij hun kwaad volbrengen; wat zij inslorpen zullen met hun aangezichten zullen zij brengen naar het oosten, 1) met begerig oog zien zij uit naar allen, en het zal onder de overwonnen volken de gevangenen verzamelen zo talloos en zo gemakkelijk als zand.

1) In het Hebr. Megammath penechem kadimah. Beter: het streven van hun aangezicht is vooruit, n. l. om alles te vernietigen, om niet eerder op te houden, dan wanneer zij hun doel volkomen hebben bereikt. Hier wordt dus bedoeld, dat de vijand, dat is, Babel niet zal rusten, al eer Juda als balling is weggevoerd.

10. En hij zal de koningen beschimpen, en de prinszen zullen hem ene belaching zijn, zij zullen die met hoon van hun tronen afstoten en hun landen veroveren, hij zal alle vesting, waardoor de koningen aan hun voortrukken een einde zoeken te maken, hoe sterk zij ook door

natuurlijke ligging of door bevestiging zijn, belachen; zij zullen er in hun overmoedig gevoel van overmacht mede spotten; want hij zal stofvergaderen, met gemakkelijheid en allen spoed een wal ontwerpen tot aanval, en hij zal ze innemen.

11. Dan, als hij ze alle zal hebben veroverd, zal hij den geest veranderen, 1) dan zal zijn overmoed ten toppunt stijgen, en hij zal doortrekken, met de snelheid en kracht van den storm zijn veroveringtocht voortzetten, en zich schuldig maken, 2) daar hij overmoedig op zijn geluk zich verheft, en alles met moordlust en zucht tot verwoesting vervult, ja zijn overmoed zal ten toppunt stijgen, houdende deze zijne kracht voor zijnen God, waaraan hij alles toeschrijft en waarvan hij alles verwacht. (Job 12:6. Jes. 10:13).

1) Dit vers, waarin wij het Chaldeeuwse leger in van zege dronken moed naar Jeruzalem zien voorwaarts rukken, vormt het toppunt van de gehele dreiging des gerichts, en moet diensvolgens nog geenszins een woord van troost, maar een woord van schrik voor de Judeërs zijn, wien deze dreigende profetie aangaat.

Geen menselijk hart is in staat zich niet te verheffen noch te roemen als het hem wel gaat, en hij voorspoed heeft, gelijk dat niet alleen de Schrift zegt, maar ook de heidenen bij ervaring betuigen, zo als Virgilius, zegt: *nescia mens hominum servare modum rebus sublata secundis*. Zo zegt men: een mens kan alle dingen verdragen, behalven goede dagen.

2) In deze woorden geeft de Heere de reden aan, waarom deze macht ook niet zal blijven staan. In plaats van Zich als een werktuig Gods te beschouwen, als een uitverkorene in Zijn dienst, zal Babel aan eigen kracht toeschrijven, wat het heeft uitgevoerd, De zelfroem zal ten onder gaan in vernietiging. De hovaardij zal gestraft worden met verwoesting.

12. De Profeet, in naam van het gelovige Israël op deze dreigende gerichts aankondiging met vertrouwend geloof biddende en smekende: Zijt Gij, Jehovah, niet van ouds af de HEERE, die zich steeds in Zijn woord en handelen gelijk blijft, mijn God, de God van het ganse verbondsvolk, dat Gij tot Uw eigendom hebt gekozen, en waarvoor Gij U een getrouw God hebt betoond. Zijt Gij niet mijn Heilige, 1) die het kwaad niet kunt aanzien, noch dulden, dat de goddeloze den rechtvaardige verslinder? Wij zullentoch niet sterven, niet geheel en al door U worden verworpen; O HEERE! tot een oordeel, tot een werktuig van Uwen toorn over Uw volk hebt Gij hem gesteld, en o Rots! op wien wij ons heil en vertrouwen vast onveranderlijk vestigen, om te straffen hebt Gij hem, den Chaldeër, gegrondvest.

Hoe vreselijk en ter neer slaande de goddelijke bedreiging ook luidde, zo put de Profeet toch uit de heiligheid van den getrouwen Verbondsgod, den troost en de hoop, dat Israël niet zal ten onder gaan, maar het gericht alleen ene zware kastijding zal zijn. De gebedsvraag, waarmee hij zich tot deze geloofsverwachting verheft, sluit zich nauw aan de goddelijke bedreiging (vs. 11) aan. De god van den Chaldeër is zijn eigene kracht, maar Israëls God is Jehova, de Heilige.

Hij spreekt vragenderwijze met God, of Hij ook alleen zou straffen; niet dat hij er aan twijfelde, maar zo dat hij toonde, hoe het geloof onder de bestrijdingen was, dat hij zo zwak

scheen, als geloofde hij niet, en op het punt was te zinken en te wanhopen voor het grootste ongeluk, dat hem drukt. Want hoewel het geloof vast blijft, zo kraakt het toch en spreekt geheel anders, wanneer het in den strijd staat, dan het doet, wanneer het heeft gewonnen.

Hoewel de Profeet in den diepsten grond der ziel voor de toekomst het geloofsvertrouwen vasthoudt, dat Israël als volk niet zal omkomen, en dat de Chaldeëen slechts een tijdelijk werktuig der Goddelijke gerechtigheid waren, zo wordt dat hem toch weer door de raadselachtige verschijning in het tegenwoordige, waarin het zich verplaatst gevoelt, verduisterd, bij het zien dat God, de Heilige, wien de aanblik der zonde onverdraaglijk is, het meedogenloos roofzuchtig handelen der Chaldeëen kon aanzien zonder te straffen, en bij den ondergang der rechtvaardigen door de goddelozen kon zwijgen en niet redden.

Derhalve wie dapperlijk met de goddelozen wil strijden, moet eerst met God het afmaken en als het ware bevestigen en heiligen dat verbond, wat God met ons heeft besloten, n. l. dat wij zijn Zijn volk, en dat Hij wederkerig ons altijd tot een God zal zijn. Dewijl dus op deze wijze God met ons een verbond sluit, is het noodzakelijk, dat ons geloof goed standvastig blijft, opdat wij vuriglijk voortschrijden tot den strijd tegen alle goddelozen.

13. Gij zijt te rein van ogen, dan dat Gij het kwade, het onreine en misdadige, zoudt zien, en de kweeling, die men anderen bereidt, kunt Gij niet aanschouwen zonder die boosheid te straffen; waarom zoudt Gij aanschouwen, rustig toezien die trouwelooslijk handelen? waarom, zoudt Gij zwijgen als de goddeloze dien verslindt, die rechtvaardiger is dan hij?

Natuurlijk is niet geheel Israël tegenover de Chaldeëen bedoeld, maar alleen de vromen onder Israël, die de zonden der goddelozen mede moesten boeten, en de bestraffing mede dragen.

De scherpziendste heiligen kunnen wel eens zo duister zijn, dat zij Gods bedoelingen met Zijn natuur en eigenschappen niet kunnen overeenbrengen, maar integendeel gereed zijn, om een strijdigheid tussen dezelve te begrijpen; want hier kan de Profeet Gods heiligheid niet wel overeenbrengen met zijn verdraging van de Chaldeëen. Wij zijn zo zwak en zelfzoekend, dat, wanneer de voorzienigheid niet naar onzen zin of bevattingen werkt, wij dan gereed zijn, om onder de verzoeken te bezwijken, en om aan de Goddelijke Voorzienigheid te twijfelen.

De Profeet in verzoeken en duisternis zijnde gaat toch den enigen goeden weg op, om er van verlost te worden, n. l. om ze God voor te leggen, opdat Hij zelf daarop enig antwoord moge geven.

14. En waarom zoudt Gij de mensen maken als de vissen der zee? als het kruipend gedierte, dat genen heerser heeft, die het onder zijne bescherming neemt, en tegen vijanden beschermt en verdedigt.

15. Zo hebt Gij ook ons zonder bescherming in hun macht gegeven, als hadt Gij opgehouden onze koning te zijn. Hij trekt ze allen, ieder volk, met den angel op, hij vergadert ze in zijn garen, en hij verzamelt ze in zijn net; daarom verbindt en verheugt hij zich.

Deze angels, net en garen, zijn niets anders dan grote, machtige legers, waarmee hij alle landen en mensen overwon, en de goederen, kleinoden, zilver en goud, schatting en woeker mede naar Babylon voerde.

16. Daarom offert hij aan zijn garen, en rookt aan zijn net; want door dezelve is zijn deel vet geworden, en zijne spijs smoutig.

Wie zich op iets beroemt, en vrolijk en blij daarover is, maar den waren God niet dankt, die maakt zich zelve tot een afgod, geeft zich zelve de eer, verheugt zich niet in God, maar in eigen kracht en werk.

17. Zal hij dan daarom, omdat hij in zijne rooverij zo gelukkig is, en door niemand wordt gehinderd, altoos zijn garen ledig maken? en zal hij niet verschonen met altoos de volken te doden?

Deze vraag komt met die in vs. 13 overeen waarom God toch slechts toezie, waarom Hij zwijgt? Beide te zamen bevatten het duistere raadsel, welke oplossing de Profeet verwacht en ontvangt.

Dat heet echt godsdienstige vaderlandsliefde, den dag des kwaads niet te verbergen, wanneer hij in aantocht is, en te spreken, wat de Heere wil, dat men zeggen zal, al is het ook dat men zo doende de aankondiger wordt van den vreselijksten dag des kwaads. Maar dan ook, vergeten wij eindelijk niet, in Habakuk's voorbeeld op te merken, dat de ware godsdienstige vaderlandsliefde zich daarin vooral kenbaar maakt, dat men het kwaad niet zoekt, niet verlangt over de natie, zo als ene verblinde wereld dit dikwijls lasterende van Gods volk en knechten zegt, het veeleer afbidt, al is het ook dat de hand des Heeren reeds bedreigende is opgeheven. Habakuk pleit niet op de rechtvaardigheid zijns volks, niet op het onrecht der Chaldeënen, niet op enigen zwakken, wankelenden grondslag, maar op Jehova zelve, als den Onveranderlijke, die was, die is en die zijn zal, en die trouwe houdt tot in eeuwigheid; hij pleit op Jehova, als op den God zijns volks, en op zijnen God, tot wien hij en zijne natie in zulk ene nauwe betrekking stond; hij pleit op de heiligheid des Heeren, die onmogelijk onrecht in de wereld dulden kan, en dat zulk een God de rotssteen des heils alleen en in eeuwigheid was. Hij die op zulke grondslagen zijne bede nederlegt, in zulk een licht den Regeerder der wereld beschouwt, en in het midden zijns volks met zulke denkwijze optreedt en werkzaam is, behoort gewis tot het zout der aarde, Gode en mensen moet hij welgevallig zijn, en zijn gebed blijft niet onverhoord. Het is toch geenszins de kastijding zijns volks, die zo nuttig en nodig is, welke hij afbidt, ook zelfs niet de zwaarste kastijding, die naar den wille Gods komen moest, maar het is alleen de gehele verdelging en vernietiging der natiën, welke hij verlangt te voorkomen, dewijl de Kerke Gods in haar midden was, en de eer van Jehova dit niet gedoogde; daarom sprekende tot den Heere, en schreiende voor Zijnen troon, geeft hij tegen, het godvruchtige gemoed sterkte in God, door het te wijzen op de heiligheid des Heeren, welke de trotsheid der Chaldeënen en hun onrecht niet duurzaam gedogen kon, maar gewis eens zou opstaan, om het recht in eeuwigheid te beslissen.

HOOFDSTUK 2.

GODS BELOFTEN EN WAARHEID. HET GELOOF MAAKT RECHTVAARDIG.

II. Vs. 1-20. Nadat de Profeet zijne bekommernis over het aangekondigde gericht den Heere geklaagd heeft, wekt hij na ene pauze, welke wij ons tussen beide hoofdstukken moeten denken, op om te wachten op het antwoord van God. Hij besluit om zich op zijn wachttoren te plaatsen, en met gespannen opmerkzaamheid te wachten op de openbaring, welke de Heere hem op zijne vragen in zijn binnenste zal doen vernemen, Hij ontvangt die met het goddelijk bevel het woord Gods met duidelijke trekken op te tekenen, omdat het wel zeker was, maar niet dadelijk tot vervulling zou kennen (vs. 1-3). Hierop volgt het woord Gods, dat de rechtvaardige door zijn geloof zal leven, maar de onoprechte en de trotse niet zal bestaan. Zo zal ook de opgeblazen Chaldeër, die dronken hoogmoedige, onverzadelijk hebzuchtige wereldveroveraar, ten laatste voor de onderdrukte volken een voorwerp van eenstemmige triomferende bespotting worden (vs. 4-6). Een vijfvoudig wee verkondigt hierop den Chaldeër zijne verdiende straf, en werkt de gedachte uit, dat op de zonde de straf volgt, en de zonde de oorzaak van de straf is (vs. 7-20).

1. Ik a) stond op mijne wacht, en Ik stelde mij op de sterkte; ik wil mij op mijnen zienerstoren plaatsen; hier wil ik in stilte nadenken, en overpeinzen het heilige woord Gods, en door gebed tot mijzelf zoeken te komen, opdat ik bereid moge zijn de stem Gods te vernemen, wanneer de Heere door Zijnen Geest tot mij spreke 1) en ik hield wacht om te zien (liever: ik wil wacht houden om te zien) wat Hij in mij spreken zou(zal) 2). Ik wil opmerkzaam acht slaan, wat de Heere in mijn gemoed, in het diepst mijner ziel op mijne vraag en klacht zal antwoorden, en wat ik antwoorden zou op mijne bestraffing. Ik wens door Gods toespraak getroost te worden, en onderricht op mijne bange vragen aan God, waarom Hij de goddelozen zo rustig laat voortgaan, en weten wat ik de gelovigen moet antwoorden, in wier naam ik die klaagt heb aangeheven 3).

a) Jes. 21:8.

1) De ziel, die de prediking des Heiligen Geestes in zich wil vernemen, moet omhoog stijgen, d. i. zich door stil in zich te keren, boven al het aardse in sterk verlangen tot den hemel verheffen; zij moet staan en zich stellen d. i. in onafgebroken opzien tot God, alle krachten des gemoeds tot Hem richten en op Hem wachten. Dat juist is het eenvoudige woord, waarvan de Heere spreekt.

2) De Profeet is er in geoefend de stem van Gods Geest te onderscheiden van die van zijn eigen hart; beide scheidt hij ook hier scherp van elkaar (1 Petr. 1:10 v.)

3) Het klaagschrift tegen de vermetelheid van den Chaldeër, die zijne kracht tot zijn God heeft gemaakt, en op mensen als op wormen treedt, heeft de Profeet voor den troon van den eeuwigen Rechter neergelegd. Nu wacht hij geduldig het antwoord van den Rechtvaardige, als een wachter uitgaande op den wachttoren, met het aangezicht vol verwachting ten hemel gewend, vast staande in gelovig vertrouwen al op ene rots. Er kan inderdaad geen treffender

beeld worden gedacht, om den vrome te schilderen, die zijne zaak in handen stelt van Hem, die rechtvaardig richt, dan hem als man des geloofs op ene rots te stellen, en als man der hoop op een wachttorens te verheffen.

2. Toen wachtte ik niet te vergeefs, maar antwoordde 1) mij de HEERE door Zijnen Geest, en zei: a) Schrijf het gezicht, de voorzegging van hetgeen Ik u thans door Mijnen Geest wil laten zien, en stel het duidelijk op koperen of houten tafelen, opdat daarin leze, die voorbij loopt 2).

a) Jer. 30:8.

1) Wien antwoordt God? Aan iemand, die onder dagelijks strijden met bitteren angst der ziel, bijna gebroken is, wien niets overblijft, nadat alle bescherming verloren is, dan op zijne wacht, d. i. het woord Gods, te verwachten. Aanvechting leert dat wachten. Alleen het antwoord Gods, wanneer het met het oor des harten wordt vernomen, leidt tot ene zekere hoop, want zij komt, wanneer de mens aan al het overige twijfelt.

2) Wat tot zaligheid te weten nodig is, is in de Schrift zo duidelijk, dat iemand, die er ook maar haastig voorbijgaat, niet kan zeggen, dat hij er niets van vernomen heeft. Dergelijke bevelen, onmiddellijk uit Gods mond, om Zijn heilig woord neer te schrijven, zijn voor het zwak geloof van gewicht; want hij ziet daaruit, hoe het nederschrijven van Gods woord door God gewild en bedoeld is, en dat de Heilige Schrift zeker Gods Woord is.

3. Want het gezicht, dat Ik u thans wil openbaren, zal nog tot enen of den bestemden tijd 1) zijn, het zal eerst in de toekomst naardat Mijne wijsheid bepaalt, vervuld worden, dan zal Hij het op het einde 2) der wereld voortbrengen, zodat ieder de waarheid aanschouwt, en niet liegen; zo Hij vertoeft, het te vervullen, verbeid Hem, in vast vertrouwen; want Hij zal gewis komen, Hij zal tot den voor de vervulling bepaalden tijd niet achterblijven.

1) Gods tijd is de allerbeste tijd. Wij moeten Gods wegen niet afmeten naar onze gedachten, en de tijden van den Eeuwige niet naar onze uren, maar wij moeten onze wegen afmeten naar Gods Woord.

In het Hebr. Wejafeach lakkeeks. Beter: En het haast naar het einde, n. l. het besluit Gods, hetwelk zal volvoerd worden, zal tot vervulling komen. Dit gericht, dit besluit Gods zal niet liegen. Eenmaal zal de tijd komen, wanneer de Messias zal verschijnen, wanneer de wereldmacht overwonnen zal worden, en Christus Jezus zal zegevieren.

2) Alle Bijbelse profetie ziet op een verwijderd, door God bepaald tijdperk, dat ons evenwel niet bekend is. Zij slaat op het einde, wanneer de Heere door gericht en verlossing Zijn volkomen rijk zal oprichten. Deze profetie zal niet liegen maar zeker vervuld worden, al wordt hare vervulling ook belemmerd en verschoven.

De verwachting van den Messias is de spil ook van Habakuks profetie. Reeds de klank zijner woorden treft ons door hun schoonheid. Wij moeten echter nooit bij ene enkele gebeurtenis in Israël stilstaan, want alles, wat in en met Israël geschiedde, wijst heen op ene gebeurtenis, bij

welker aanwijzing de Profeten dan ook al de wonderen uit Israël geschiedenis herinneren. Het verdelen der zee, het stilstaan van zon en maan, al de bedelingen, waarmee God Zich in Israël openbaarde, zijn beelden van uitredding in de laatste dagen. Ook wij leven in dagen van verwachting, en daarom voegt het ons vooral van de tekenen der tijden te spreken. Christus is heengegaan met de belofte van weer te komen. Blijven de duisterheden in de bijzonderheden, de belofte "zie ik kom" is klaar. En nu is het zeker, dat hoe meer belang wij stellen in 's Heeren wederkomst, hoe duidelijker de tekenen der tijden ons zullen worden, want als wij dagelijks enige zaak, welke het zij, met oplettendheid beschouwen, dan doordringen wij haar ten laatste geheel en al. De Apostelen bepalen gedurig den gezichtseinder der gelovigen tot de komst des Heeren; zelfs in het avondmaal moeten wij den dood des heren verkondigen, totdat Hij komt. Wij moeten dus in alles, wat het zij, onze ogen gericht houden op den komenden Christus. Dat is het einde der bedeling; dan begint ene andere bedeling, welke van heerlijkheid tot heerlijkheid zal voortgaan, totdat de bewegelijke dingen worden te niet gedaan, en het enkel heerlijkheid zijn zal.

Hier wijst de Profeet aan, dat de executie gereed is, opdat eindelijk de ondervinding lere, dat God niet te vergeefs gesproken heeft, noch om te bedreigen, maar geduld gebruikt, dewijl God onze vurige en onbeschofte verlangens wil temperen, om terstond de zaak zelf te zien komen. Maar Hij wil ons in onzekerheid laten. En dit is ene ware offerande des lofs, wanneer wij vasthouden en vast blijven in onze overtuiging, dat God niet kan liggen, noch bedriegen, ook al schijnt Hij ons tijdelijk te bespotten.

God heeft geduld, omdat Hij eeuwig is Wij mensen rekenen met jaren, maar God rekt met eeuwen. Het is daarom dan ook, dat straks de Profeet zegt, dat de rechtvaardige door het geloof zal leven.

Wij mensen zien dikwijls niet anders dan verwarring, waar God toch orde in ziet. Hij is het, die in de duisternis het licht schept, en Zijn Raad gelukkiglijk zal volvoeren. Eenmaal zal voor het onsterflijke oog der gelovigen alles opgehelderd worden en het zal zien, dat de Heere God het alles welgemaakt heeft.

3) Het geloof van Gods zekere en tijdige komst, om Zijn volk te helpen, zal hen bekwaam maken, om met lijdzaamheid naar Hem te wachten, zonder Hem paal of perk te stellen, en ook zonder verkeerde wegen in te slaan, omdat Zijne verlossing waardig is, dat men Hem in Zijn eigen weg verwacht.

Het is een aangenaam hulpmiddel, om ons op het Woord te doen leunen en vertrouwen, wanneer wij arbeiden, om Christus in hetzelve te zien, en iets van Hem, die daarin voorgesteld en beloofd is, en in Wien alle de beloften Ja en Amen zijn, als hebbende zich voor de vervulling van dezelve verbonden. Hierin stelt de Apostel, in plaats van het gericht, Christus voor, als het wezenlijke van de beloofde zaak, en als de partij, die zich tot de volbrenging van dezelve verbonden heeft (Hebr. 10:37). Dit maakt deze bijzondere belofte, omtrent de Chaldeën toepasselijk op alle de zwarigheden van de Kerk, omdat Christus algenoegzaam is tegen alle noden.

4. Alzo (vs. 4-20) is de profetie, welke gij moet nederschrijven: ziet 1), zijne ziel verheft zich, de Chaldeër in hoogmoedigen trots zich stellende in plaats van God; zij is niet recht in hem, zijne ziel, de diepste grond des harten, is niet onrecht maar bedrieglijk bij hem; maar de rechtvaardige, die met een oprecht, ootmoedig hart in Mijne wegen wandelt, zal even als gij terecht hebt gezegd (Hoofdst. 1:12) niet sterven, maar door zijn geloof, zijn vertrouwend, gelovig vasthouden aan Mijne beloften, zijn vast bouwen op Mijne trouw, leven 2) met het ware leven in eeuwigheid.

1) Met "ziet" begon de profetie van den inval der Chaldeën (Hoofdst. 1:6), met "ziet" begint hier de profetie van zijn val. De voorzegging, geopend door het eerste "ziet, " was voor Israël in 't algemeen dreigend, die door het tweede geopend is, belovend. De eerste was ene prediking der wet, de andere ene der genade. In de eerste treft het gericht het zondige verbondsvolk, in de tweede de werkingen van Zijn gericht, de hoogmoedige Chaldeën. De eerste schilderde naar twee zijden het geluk der Chaldeën en het ongeluk van het strafwaardige Juda, de tweede eveneens naar twee kanten het ongeluk van de Chaldeën en de zaligheid der rechtvaardigen.

1) Het is een eeuwig woord van de eenvoudigste diepte der waarheid, wat onze Profeet met schitterend schrift tot kennis van zijn volk in de tafelen heeft gegraveerd. De hoofdbedoeling, der gehele Heilige Schrift staat daarin te lezen, en de rijke volheid van zijn goddelijken inhoud is onuitputtelijk. Het enige woord, waarin ons alles is gegeven, wat tot zaligheid nodig is, treedt ons hier in zijne volste en vruchtbaarste betekenis te gemoet; het is het geloof, de leidende ster van den grootsten Apostel des Heeren in zijn leven en in zijne geschriften: de rechtvaardige zal door het geloof leven! .

Deze grootste Apostel heeft eerst den vollen, diepen zin dier uitspraak, welke hier in den nauwsten samenhang zowel met het voorgaande als met het volgende staat, begrepen, daar hij die in Rom. 1:17. Gal. 3:11 en ook Hebr. 10:38 (waar hij dien echter niet woordelijk aanhaalt, maar alleen zijne eigene gedachten in de woorden daarvan inkleedt) tot grondslag van de leer des Evangelies, van de rechtvaardiging uit het geloof gemaakt heeft.

Ziet, een onafzienbaar onderscheid vindt gij tussen de denkwijze, de ontwikkeling, de leiding van die allen, die ons als ene wolk van getuigen in de Christelijke loopbaan omringen. Maar één trekt leest gij op aller gelaat, één beginsel ontdekt gij in aller gemoed, één staf ziet gij in aller krachtige hand, het is dat geloof aan Gods woord en getuigenis, waardoor zij onwankelbaar vasthouden aan God, alsof zij den Onzienlijke zagen, en nu een hoger leven kennen dan het leven der zinnen alleen. Stelt het u een ogenblik voor, een Abraham zonder geloof, een Mozes zonder geloof, een David zonder geloof, kent gij raadselachtiger, onbeduidender, moeilijker, vreugdelozer leven dan het hun is geweest? Een leven zonder levend geloof, maar wat is het anders dan een raadsel zonder sleutel, ene heide zonder bloemen, ene plant zonder verkwikkende zon! Wie onzer heeft het nimmer zelf ondervonden, en kan niet aan Habakuk's godsspraak, opgevat in den allerruimsten zin van het woord, uit ervaring getuigenis geven? Daar stond gij, onderzoeker dezer eeuw met de twijfelende Pilatus-vraag op de lippen: "wat is waarheid. " Wie ben ik, waar ben ik, waartoe ben ik hier, wie is God, wat is de eeuwigheid?" zo sprak het onrustig daar binnen, en vruchteloos zoekt gij

bij uzelf en het scheepsel, wat geen van beiden kon geven, gij hadt geen geloof en slechts de zucht: "wij zijn van gisteren en weten niets, " O, zeg mij, hebt gij geleefd in die uren, of is zulk ene onzekerheid en slingering verderf en dood voor de ziel? Daar zat gij moedeloos neer, verloren zoon in het vreemde land, en kondt het uzelf niet langer verbergen, dat uwe zonden meer waren dan de haren des hoofds. Gij gevoelt wel schaamte, wel vreze, wel spijt, maar gij hebt geen geloof aan ene liefde, die schuld om niet kan vergeven. O, zeg mij, hebt gij geleefd in dien ogenblik, als de wereld u te benauwd was om adem te halen, en gij toch niet bereid waart tot sterven? Daar zuchtet gij onder een pijnlijk kruis, u onverwacht op de schouders geworpen, kwekelingen in de school der beproeving! Ja, hadt gij het kunnen aannemen, dat een vaderhand dit kruis naar uwe schouders had afgewogen met tederhartige zorg, gij hadt u tot dragen gebogen, misschien met een traan in het oog, doch zonder klacht op de lippen. Maar gij hadt geen geloof om enkel liefde te zien, waar het gevoel zich over hardheid beklagt. O, zegt mij, is dat leven, als de doorn diep in het vlees is gedrukt, zonder dat het geloof den verzachtenden balsem ons toereikt? Daar werdt gij geroepen, zwakke strijder, tot een heten kamp met wereld en zonde, tot ene zware taak, tot ene pijnlijk offer, waarvoor niemand op aarde u loont. Ja hadt gij geleefd in persoonlijke gemeenschap met God, gij hadt dat alles mogelijk niet kunnen doen: gij waart meer dan overwinnaar geworden, maar gij hadt geen geloof en nu ook gene veerkracht, geen moed, gene volharding. O, zegt, is dat leven, als men altijd de nederlaag lijdt, zonder immer het hoofd met triomf opwaarts te heffen? Daar nadert gij aan de poort des doods, opgeschreven om te sterven, en uwe vrienden kunnen het u niet langer verbergen, dat het met u ernstig, gevaarlijk, hopeloos staat. O, hadt gij een vast en welgegrond vertrouwen op Gods genade in Christus, gij zoudt wellicht kunnen juichen: "ik zie den hemel geopend. " Maar thans, gij zwijgt, neen, gij zucht, neen, gij siddert, want nog eens, gij hebt geen geloof. Wat dunkt u, is dit leven, waarbij men duizend doden kan sterven, nog voordat de jongste snik wordt gegeven? Neen, hoe wonderspreukig het klinke, leven zonder geloof is geen leven anders dan dat van dieren en planten; in al de kracht van het woord leeft de mens slechts, nadat en voor zo ver gelooft. Het vast en blijmoedig geloof in Gods beloften, 't is als een nieuw levensbeginsel dat, waar het wortelt en wast, aan geheel ons in- en uitwendig leven ene nieuwe richting, ene hogere ontwikkeling geeft. Geef den sterveling alles, maar onthoud hem het geloof in een levenden God, op wien hij bouwen, aan een eigen heilwoord des Waarachtigen, waarop hij rekenen kan, en hij blijft de deerniswaardige van alle scheepselen Gods. Ontneem den sterveling alles, maar laat dit geloof hem behouden, en een leven wordt zijn deel, dat met de jaren niet slijt en op het ziekbed niet kwijnt, en in den dood niet ontvalt. Ik eerbiedig de wetenschap, maar zo mijn inwendige mens enkel moet leven van de rijpe of onrijpe vruchten, die zij mij in den schoot heeft geworpen, arme bedelaar in mijne borst! gij zijt tot een eeuwigdurend hongeren en dorsten veroordeeld, want duizend stemmen roepen voor ene u toe, dat de boom der kennis de boom des levens niet is. Ik waardeer de zedelijkheid, waar zij zich in zuiveren vorm openbaart, maar indien ten slotte mijne eigene deugd mij zal schragen, waar ik voor Gods gerichten verschijn. Ach het dagboek mijner goede werken, in rekening gebracht bij God tegen den dag des oordeels, het sluit met een onafzienbaar te kort, en hoe nauwgezet mijn geweten spreekt, te minder rust heeft mijn hart, want te luider getuigt het, dat ik van den driemaal Heilige niet het leven, maar den dood heb verdiend.

De wet zegt eigenlijk: "sterft; " het geloof zegt: "leeft".

Hier wordt, in tegenstelling met den overmoedigen vorst der wereld, de zin van Abraham, den vader der gelovigen (vgl. Gen. 15:6), den erfgenaam der wereld (Rom. 4:13) geschilderd, die het voorbeeld is van alle ware Israëlieten. Het eigenlijk wezen, de aard is gerechtigheid, de bron geloof, de vrucht het leven in den vollen Bijbelschen zin des woords. Het geloof is gene verdienste van den mens, omdat de mens dit geloof niet kan scheppen, maar integendeel: het ontvangen moet, vermits het geloof, even als het geweten, door God in den mens geschapen is. Het geloof is het ook alleen, wat in hem Christus en alle genade Gods aangrijpt, maar hetzelfde geloof is ook de grondkracht aller rechtvaardige werken.

Abraham had een uitzicht door de belofte, in welke eindelijk elke schaduwlijn verdween en aan den verren horizon alles licht en glans was. Hij zag in de zalige rust Gods, en hij kon niet anders, daar hij God zelven als de Hersteller van het in zonde verkerende, gevallene en met den vloek beladene leven der mensen, van zijn eigen leven en van het leven van alle nakomelingen en geslachten, erkende. Het moge zijn, dat hierbij de geslachten van den vader der gelovigen niet helder waren, want er waren nog vele schreden nodig, voordat duidelijke woorden over die heilige omkering konden spreken; maar vol en vast was de ondervinding des harten, welke hij daarbij genoot. Wederbrenging van het verlorene, wegruiming der zonde, redding uit den geestelijken dood dat is de grondtoon in Abrahams geloof. En wel redding alleen door Gods verschijning. Zij was het toch, aan welke toen alle openbaring Gods zich vastknoopte. Gods nabijheid, het wonen Gods bij de mensenkinderen; dat was het einde, een ander kon niet worden verwacht. Wat was dus zijn geloof anders dan een, hoewel niet duidelijk bewust en begrepen aangrijpen, een aanvatten van den toekomstigen Heiland met uitgestrekte armen.

Gedurende de gevangenis zullen de godvrezenden zich ondersteunen en veerkrachtiglijk leven door het geloof in deze dierbare belofte, terwijl de volbrenging denzelve nog wordt uitgesteld. De rechtvaardige zal door zijn geloof leven, door dit geloof, hetwelk hij oefent op Gods Woord. Dit wordt in het N. Testament aangeduid (Rom. 1:17 en Gal. 3:11; Hebr. 10:38), tot aan bewijs van de grote leer der rechtvaardiging, alleen door het geloof, en van den invloed, welke de genade des geloof, op het Christelijke leven heelt. Zij, die door het geloof gerechtvaardigd zijn, zullen leven, zullen gelukkig zijn hier en eeuwig; en terwijl zij hier zijn, leven zij daardoor, wanneer zij in den hemel komen, zal het geloof verwisseld worden door aanschouwen.

5.

OVER DEN ONDERGANG DER BABYLONIERS.

5. En ook, dewijl hij trouwelooslijk handelt bij den wijn 1), een trots man is, en in zijne woning niet blijft, maar noodzakelijk te gronde moet gaan; die zijne ziel wijd open doet, onverzadelijk is om alles tot zich te trekken, als het graf, het dodenrijk, dat al wat leeft verslindt (Spr. 27:20; 30:15 v), en gelijk de dood is, die niet zat wordt, en tot zich verzamelt al de Heidenen, en vergadert tot zich alle volken.

1) Volgens andere vertaling bevatten deze eerste woorden een spreekwoord: "Voorwaar de wijn bedriegt, " namelijk de Chaldeënen, die er zich aan overgeven, daar hij hun gene kracht en leven, maar integendeel zekeren ondergang aanbrengt (Spr. 23:31 vv. Dan. 5:1 vv.).

Men kan deze plaats, uit hoofde van den afgebroken stijl, met de moeilijksste en duisterste gelijk stellen; letterlijk kan men dus vertalen: een vermetel man, of dwingeland is de trouweloze wijn; dit is daaraan gelijk. Dan wordt de argeloze vermetelheid vergeleken bij de trouweloosheid van den wijn, die bevangt en bedwelmt en tot de wolken schijnt op te voeren, maar het is slechts voor een tijd; het is niet meer dan ene bedwelming en kan niet bestaan. Anders: de wijn is een trouweloze, hij zal dien dwingeland nedervellen, dat hij niet meer bestaat, Dit is: in den wellust gedompeld, zal hij zijne kracht verliezen, en bezwijken. De laatste der Chaldeeuse koningen verloor op een gastmaal zijne kroon en leven. Anderen denken aan den beker van Gods gramschap. Elk meerder licht over deze plaats verspreid, kan niet dan welkom zijn. Voorts hangt dit vers met het volgende onmiddellijk samen

Babel was een weelderig volk, bekend door zijne zwelgerijen, maar deze weelde is bovendien voor den Profeet een beeld van onverzadelijke begeerte, waarmee het in zijn overmoed het ene volk na het andere verslindt. En toch is het, even als met den wijn, die zoet smaakt en liefelijk schijnt, maar toch den sterkste zijne zinnen rooft, en hem hulpeloos en tot algemenen spot maakt. Zo zal het ook den Chaldeënen gaan met hun onverzadelijke begeerlijkheid; zij zal hen zelve in het verderf storten, en tot een spot van allen maken.

6.

In vs. 6-20 wordt de ondergang van den Chaldeër, die reeds in vs. 4 en 5 is aangegeven, in den vorm van een lied der bedreiging door God verkondigd, dat in 5 strofen, elk uit 3 verzen bestaand, wee uitroept over de roofgierigheid en plundering van den Chaldeër (vs. 6-8 #Hab), over zijne zucht om door geweld zijne dynastie te vestigen (vs. 9-11), over zijne bebouwen (vs. 12-14), over zijne snode mishandeling der onderworpenen volken (vs. 15-17), en over zijne afgoderij (vs. 18-20). Deze vijf weeën zijn weer in twee grotere delen zaamgevat, waarvan het eerste met 3 wee's over de onverzadelijkheid van den Chaldeër, het tweede met 2 wee's over zijnen hoogmoed het gericht der vergelding dreigt. In de gehele bedreiging is overigens het Chaldeeuse volk weer in den idealen persoon van zijnen beheersers saamgevat.

6. Zouden of, zullen dan niet al dezelve, die hij in zijne begeerlijkheid heeft verslonden, veroverd en onderdrukt, wanneer zij Mijne heiligheid in zijnen ondergang Zich zien verheerlijken, van hem een spreekwoord opnemen, en ene uitlegging der raadselen (wijsheid spreken, toepasselijke raadsels) van hem bezigen? en men zal zeggen, een vijfvoudig wee over hen uitroepen: Wee dien, die vermeerderd hetgeen het zijne niet in (hoe lange zal het duren, dat hij zijne roofzucht ongestraft bot viert), en dien, die door zulke daden van geweld op zich laadt dikken slijk 1), welke hen in het verderf moet storten.

1) In het woord abthiith ligt ene dubbele betekenis, opdat het een raadsel zij; want het kan niet alleen "wolk en slijk. " maar ook een menigte van panden "schulden" betekenen. "De menigte van vreemd goed, dat de Chaldeër heeft samengeraapt, wordt als ene grote menigte panden

voorgesteld, welke hij als een onbarmhartig woekeraar den volken heeft ontnomen, om daardoor aan te geven, dat hij ze te zijner tijd weer zal moeten overgeven.

7. Zullen niet onvoorziens, onverwacht, o koning der Chaldeën! uwe vijanden opstaan, die u, even als giftige adders, bijten zullen 1)? en zullen niet ontwaken, die u, als onbarmhartige schuldeisers uit uwe bezitting zullen bewegen, zullen wegstoten? en zult gij hen dan niet eveneens tot plundering worden, zo als gij met de volken hebt gedaan?

1) Nosch'chechs, de u bijtenden, kan ook betekenen, die de schatting afeisen, en is eveneens een woordspel, dat zich aan de ene zijde aan het vorige aansluit. Als een onbarmhartig schuldeiser heeft de Chaldeër ene menigte van panden van de volken, die hem schuldig zijn, opeengehoopt. Tot rechtvaardige wedervergelding zullen de vijanden het onrechtmatig door hem saamgewoekerde kapitaal met renten teruggeisen.

8. Omdat gij in uwe onverzadelijkheid vele Heidenen beroofd hebt, zo zullen ter rechtvaardige vergelding alle overgeblevene volken u beroven, alle, die overig zullen zijn onder de door u beroofde en onderdrukte volken; om het bloed der mensen, om het onrechtvaardig vergoten mensenbloed, en het geweld aan het land, de stad, en alle inwoners derzelve.

Deze bedriegerij werd aan Chaldea door de Meden en Perzen, die Babel veroverden, en een nieuw rijk oprichtten, volvoerd. Ook deze waren hoogst waarschijnlijk door Nebukadnezar onderworpen (vgl. Jer. 25:18 vv; 49:34 vv); de verwoesters van Chaldea behoorden dus ook tot de overigen uit de door hen onderworpen volken. De voorzegging gaat echter nog verder. Chaldea is altijd tevens voorbeeld van het Gode vijandige wereldrijk, in 't bijzonder van het laatste antichristelijke rijk, dat nog in veel uitgestrekter zin alle volken zal verslinden, maar vervolgens ook door alle overige uit de door hen verslondene volken zal bestormd worden.

9. Wee dien, die, zo als gij, o koning van Babel! met kwade gierigheid giert voor zijn huis, die onrechtvaardige winst zoekt voor zijne familie, opdat hij als de adelaar in de hoogte zijn nest stelle om bevrijd te zijn uit de hand des kwaads 1). Zo zoekt ook gij in uwe trotsheid uw koningschap door roof en plundering te bevestigen, opdat het aan uwe familie niet worde ontruikt.

1) Het is een oordeel over de goddelozen, wanneer zij overgegeven worden, om zich in te beelden, dat hun voorspoedige toestand nooit zal veranderen, maar dat zij in staat zullen zijn, om die van hen zelf en van hun nakomelingen te verzekeren, tot in eeuwigheid. Want dit is de gedachte van een goddeloze in zijn voorspoed, welke hem tot een wee brengt, dat hij zijn nest in de hoogte wil stellen, gelijk de vogelen doen, om zich zelf en hun jongen te beveiligen, en dat hij bevrijd wil zijn van de hand des kwaads.

10. Gij hebt niet tot voortdurende heerlijkheid, maar tot schaamte beraadslaagd voor uw huis; uitroeierende vele volken, zo hebt gij gezondigd tegen uwe ziel 1), en alzo uw leven verloren.

1) Wel was Babel instrument in de hand Gods, om het volk der belofte te tuchtigen, maar hier zegt de Heere het wederom, dat, als Babel Israël en de andere volken heeft getuchtigd, het niet was om daarmee Gods welbehagen te volbrengen, maar om zelf in eer, in hoogheid, in roem en grootheid te schitteren, om zichzelf derhalve.

En nu wordt het hem gezegd, dat hij daarmee schade aan zich zelve heeft verwekt, maar ook, dat de gerechte straf niet zal uitblijven, dewijl de Heere God alles zal wreken, wat de wereld, wat de vijand aan Zijn volk doet.

11. Want, zoals het spreekwoord zegt: de steen uit den muur, welke van 't geroofde goed is gekocht, roept, schreit over de misdaad, welke gij voor uwe koninklijke heerschappij hebt misdreven, en de balk uit het houtwerk van uw paleis antwoordt dien, stemt met uwe aanklacht over uwe ongerechtigheden in, en roept om wraak.

Het heiligdom is door God geheiligd maar een zoeken naar des naasten goed door God vervloekt. Zijne alwetendheid is in Zijn gericht aanwezig. De verborgen misdaad wordt openbaar en gewroken, alsof sparren en stenen ene sprake hadden, om hetgeen achter hen verborgen is, de mede ingebouwde schuld aan te klagen. Men ziet in de wijze, waarop niets van de verborgen misdaad ongestraft blijft, maar alles verdwijnt, Zijne hand en de heerlijkheid Zijner openbaring, zonder Hem zelve te zien. De rook en vuurkolom boven de verbrande stad der zonde is de bedekking Zijner heerlijkheid.

Hiermede wil de Heere zeggen, dat dewijl Babel alles door onrecht heeft verkregen, de balk en de steen door geweld waren bemachtigd, ook deze levenloze dingen om wraak roepen, om bezoeking der zonde. Calvin tekent dan ook terecht aan: "Er zal geen gedeelte van het huis zijn, hetwelk niet uitroept, dat het huis zeker is gebouwd uit roof, wreedheid, kortom uit misdaad.

12. Wee dien, die, gelijk gij zijne heerschappij daardoor zoekt te bevestigen, dat hij de stad met het zweet en het bloeddonderdrukte volken bouwt, en die de stad met vestingen en burchten door onrecht, bloed vergieten en geweld van allerlei aard tot stand gebracht, bevestigt.

13. Ziet, is het niet van den HEERE der heirscharen (Nah. 2:13) beschikt, dat de door u onderdrukte volken arbeiden ten vure, met zuren slavenarbeid, om u uwe steden en uwe ganse heerschappij op te bouwen, en de lieden zich vermoeien te vergeefs, daar alles verwoest en tot puinhopen zal worden (Jer. 51:58)?

14. Alzo is het van den Heere besloten; gij moet weg; want de aarde zal vervuld worden, dat zij de heerlijkheid des HEEREN, des alleen waren Gods van hemel en aarde bekenne, in zulk ene overvloedige volheid gelijk de wateren den bodem der zee bedekken; daarom moet uwe aangematigde eer en heerlijkheid en uw Gode vijandig rijk eerst worden vernietigd.

Dezelfde gedachte vormt bij Jesaja (Hoofdst. 11:9) het slot van de schildering der heerlijkheid en zaligheid van het rijk van Christus in zijne voltooiing. Daar is de aarde vol van kennis des

Heeren, en de vooraf beloofde vrede in de gehele natuur ene vrucht van deze kennis, terwijl op onze plaats deze kennis eerst door den val van het wereldrijk wordt bereikt, zodat de aarde eerst daarmee zal worden vervuld, en wel niet zo als bij Jesaja, met de kennis des Heeren, maar met de kennis Zijner heerlijkheid, die zich in Zijn gericht en den val van alle machten der goddeloosheid openbaart.

15. Wee dien, die zijn naaste, gelijk gij aan uwe naburige volken, de bedwelmenden wijn te drinken geeft, die uwe wijnfles daarbij voegt, die de volken listig in uw verbond en uwe vriendschap lokt en op het dwaalspoor leidt, en ook dronken maakt, omdat gij, wanneer uw naaste overweldigd voor u op den grond ligt, hun naaktheden aanschouwt, u in hun machteloosheid en smadelijke onderdrukking verblijdt.

16. Ziet, zulk een schande zal op uzelf terugkomen. Gij zult ook verzadigd worden met schande voor in plaats van eer, daar gij zulk ene misdaad aan de volken hebt misdreven. Drinkt gij ook, gelijk gij in uwe arglistigheid de volken hebt dronken gemaakt, en ontbloot de voorhuid ¹⁾, toont aan de door u onderdrukten de verborgen schande van u en uwe aangemattigde heerlijkheid. De beker der rechterhand des HEEREN zal zich tot u wenden, en er zal een schandelijk uitbraaksel als van dronkenen over uwe heerlijkheid zijn; de grootste smaad zal uwe nu zo grote majesteit en eer bedekken.

1) Dat is: gij zult als ene onbesneden openbaar worden. Allen, die besneden waren, deelden in de gunst van Jehova, maar onbesnedenen lagen onder Zijn toorn en gramschap. Met Israël had de Heere het verbond opgericht en teken van het verbond was de besnijdenis. Nu zou het openbaar worden, dat Babel, gelijk alle andere volken, die de voorhuid hadden, buiten hetzelfde stonden, van de aarde zou worden verdelgd. Het is daarom ook dat de beker van Gods toorn, wanneer de tijd van zijn gramschap daar was, tot Babel zou komen, aan Babel zou worden overgegeven, opdat ook aan dit machtige rijk de beurt der verwoesting zou komen.

Die beker word hier genoemd, die der rechterhand des Heeren, dewijl rechterhand beeld is van de macht Gods, en daardoor dus hier wordt aangeduid, dat dit vonnis zeker zal worden uitgevoerd.

17. Want het geweld, dat tegen Libanon begaan is, welks cederbossen gij, onverzadelijke! hebt verwoest, om uwe prachtige gebouwen te Babylon daarvan te maken (Jes. 14:18), zal u als een drukkende last bedekken, en de verwoesting, de verdediging der beesten van Libanon zal ze verschrikken. Ook deze door u bedrevene schanddaden zullen aan u worden gewroken benevens alle andere. Over u zal rechtvaardige straf komen, om des bloeds wil der mensen en des gewelds in het land, de stad en aan alle inwoners derzelve gepleegd (vgl. vs. 8).

18. Wat zal het gesneden afgodsbeeld baten, dat zijn formeerder het gesneden heeft, hoe kunstig het ook moge wezen? of het gegoten beeld, hetwelk een leugenleraar is van den afgod, waarvan zijne priesters voorliegen, dat het een God is, die helpen kan, terwijl het niets dan een stom beeld is? Was is het dat de formeerder op zijn formeersel vertrouwt, als hij, de kunstenaar, stomme afgoden gemaakt heeft?

19. Wee dien, die tot het dode blok hout zegt, als ware het een levende God: Word wakker, om mij te helpen! en ontwaak! om mij te helpen tot den zwijgenden steen. O welk een dwaasheid! Zou het leren, raad, troost en sterkte geven? ziet het is met goud en zilver overtrokken, en er is gans geen geest in het midden van hetzelfde.

Ook in afgodendienst ligt ene soort van dronkenschap. De nuchtere vraag: wat baat u het beeld? hoe kan het regeren, leiden, leren? komt den afgodenaanbidders niet in de gedachte. Een God, die niet kan spreken, is een niets. Zonder woord van God is er geen godsdienst.

De tekening, van welke Habakuk zich hier bedient, doet ons aan enen tijd van oorlog en beroving, van verwoesting en ellende in ene uitgestrekte mate denken. Tot dat einde ontleent hij zijne schildering aan het beste en edelste, dat in Palestina gevonden werd, van het rijkste en voordeligste, dat men destijds bezat, en tekent een verwoesting en teleurstelling, welke aan een staat van uitgezochte jammeren denken doet; maar bleef hij nu, te midden van zulk vooruitzichten, nochtans vrolijk in zijnen God, dan toont hij, dat hij God als den Algenoegzame recht kende; dat hij Hem en Zijne gemeenschap, in onderscheiding van al het ondermaanse op prijs wist te schatten; dat hij zich aan Hem en Zijne beloftenissen vast hield. Prijst zich nu zulk een bestaan als alleszins betamelijk aan, omdat wij den Heere daarmee in Zijne volmaaktheden en als den Volzalige vereren, omdat wij de vrucht van Zijn eigen werk in ons vertonen, en alzo eenswillens met Hem worden, dan is er aan zulk een bestaan een rijk voordeel verbonden, dewijl onze zielen daardoor rust en kalmte smaken, als het rondom ons donker en onrustig is, dewijl het ons voordeel doet trekken uit alles wat er gebeurt, terwijl buiten dat oog en hart voor alles gesloten zijn, en Hij het altijd met ene gewenste uitkomst bekroont, het ga dan ook zo als het wil; dan leren wij hier de waarde en het belang der echte godsvrucht kennen, bij welke alleen zulk een bestaan gevonden wordt; hebben wij toch allen behoefte aan zulk een bestaan, niet wetende in welk enen weg wij nog komen zullen, leert men zulk een bestaan alleen in de school der genade, welke voor ons de school van Jezus Christus is, dan dienen wij ook den weg in te slaan, in welken de Heere zulk ene geloofskracht en zulk ene blijdschap geven wil, en ons van de middelen bedienen, die daartoe leiden, dan zullen ook wij zeggen hetgeen Habakuk zei: "de Heere, Heere is mijn sterkte, " en wij zullen in het geloof voor ons zelve niets dan het goede en de weldadigheid verwachten al de dagen onzes levens, ook dan zelfs wanneer de vijand aankomt als een stroom. Neen, het geloof van Gods volk wordt nooit beschaamd, omdat het in ootmoed gestemd is, met vertrouwen werkt, en zich op den Heere en op Zijne beloftenissen alleen en geheel verlaat. Welgelukzalig het volk dan, welks sterkte in Jehova is, en dat den machtige Jakobs tot zijne hulpe heeft, het volk, door Hem tot Zijne erve verkoren: hun geluk staat onveranderlijk vast, gegrond in de eeuwige trouw en de liefde van den oneindigen Ontfermer, en alle dingen zullen gewis medewerken ten goede, Gode tot heerlijkheid in Christus Jezus, onzen Heere.

20. Maar de HEERE, de levende, ware, eeuwige God, is boven in den hemel in Zijnen heiligen tempel 1): daar troont Hij als Regent en Richter der gehele aarde in Zijne goddelijke heerlijkheid (Jes. 66:1. Micha 1:2); van daar zal Hij eens ten gerichte over de wereld verschijnen, en door vernietiging van alle aardse machten, welke zich tegen Hem verheffen, Zijne heiligheid op aarde betonen. Zwijgdaarom in ootmoedige onderwerping voor Zijn

aangezicht, en wacht op Zijn gericht, gij ganse aarde! Ook gij, koning der Chaldeën, zult eens met al uwe macht en heerlijkheid de majesteit van dien Rechter ondervinden.

Die voor Jehova niet zwijgt uit overgave des geloofs, dien moeten Zijne gerichten stil maken.

De Profeet had deze gehele ontdekking bij stil en aanhoudend wachten op den Heere verkregen, en nu roept hij ook de gehele wereld toe, om in stilheid voor de Heere te wachten, op de volvoering, daar Hij uit Zijnen heiligen tempel de volvoering van deze Zijne reden zal volbrengen, maar door de Zijnen ook met eerbied en met matiging van hun begeerte om in Zijne oordelen in te zien, wil geëerd zijn. Ook aan de hoven der koningen verbergt men, wanneer iets nabij is, en wacht men zich vooraf een oordeel te vellen omtrent hetgeen het gevolg zal wezen.

1) De autoriteit van den waren God en Zijn tegenwoordigheid onder Zijn volk wel overwogen zijnde, zal groten eerbied voor Hem verwekken, alle twistingen tegen Zijn geopenbaarden wil doen ophouden en den mensen afschrikken, om zich niet tegen Hem of Zijn volk te verzetten.

Tegenover de afgoden, die niets kunnen, die niet kunnen helpen, stelt de Profeet de heerlijkheid en macht van den God van Israël. Hij is in Zijn heiligen tempel. Hij is het die heerst en regeert over alles. Van uit dien heiligen tempel, dat is van den hemel zal Hij komen om gericht te houden. En wanneer Hij dat doet, zal de aarde uit eerbied en aandrang voor Zijne Majesteit stilzwijgen en in dit stilzwijgen Zijne daden goedkeuren.

HOOFDSTUK 3.

GEBED TOT GOD OM BEWARING VAN ZIJN VOLK.

II. Hoofdst. 3:1-9. In dit 2e hoofddeel van het Boek der Profetieën heft de Profeet in naam van het gehele gelovige deel des volks Zijne handen op, en spreekt in enen verheven Psalm de gevoelens uit, welke de in hoofddeel (Hoofdstuk 1 en 2) ontvangene openbaring des Heeren van het gericht over het volk Gods, alsmede over het werktuig van Zijnen toorn, het rijk der Chaldeënen in zijn hart heeft gevoed, en in de harten der gelovigen opwekken moet. Het is aan de ene zijde de echo der Goddelijke antwoorden in de gelovige ziel van den knecht Gods, zo als dit van alle Psalmen kan worden gezegd, aan de andere zijde toch geheel uit den profetischen geest geboren "zelfs ene grote profetie van het wereldgericht, welke zich aan het voorafgaande: "zwijg voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde!" nauw aansluit. Het geheel, dat uitdrukkelijk wordt voorgesteld als een gebed en als een lied, bestemd om bij den godsdienst te worden voorgedragen, is in 2 delen verdeeld, aan welke vs. 2 als een inleidend thema voorafgaat. Diep geschokt over de geopenbaarde gerichten Gods, welke nabij zijn, smeekt hij in vs. 2, dat de Heere dit Zijn werk binnen weinige jaren volbrengt, en in de openbaring van Zijnen toorn toch barmhartigheid moge betonen. Vervolgens schildert hij in profetisch-lyrischen vorm de majesteit van de komst des Heeren ten gerichte over de wereld, om daardoor Zijn volk en Zijne gezalfden te verlossen en zalig te maken (vs. 3-15). Eindelijk ontwikkelt hij de in het thema aangeduide bede om verschoning en ontferming verder, daar hij de vruchten des geloofs schildert, welke deze openbaring Gods van Zijne gerichten zal werken, namelijk eerst vrees en sidderen voor de verdrukking en daarna juichen en jubelen in den God des heils (vs. 16-19).

1. Een gebed van Habakuk, den Profeet, een profetisch, door den geest der voorzegging hem ingegeven gebed, op Sjigjonôth (ene muzikaal-liturgische uitdrukking, die den toon en de zangwijze aangeeft, misschien om op de wijze der dithyramben, van levendig opgewekte liederen voor te dragen (Ps. 7:1).

2. HEERE! als ik zo even (Hoofdst. 1:5 vv. 2:2 vv.) Uwe rede, Uwe mij gegevene openbaring van de nadere gerichten over Juda en het rijk der Chaldeënen, gehoord heb, heb ik gevreesd voor uwe wereldrichtende macht, want Uwe almacht, welke zich daarin openbaart, is vreselijk. Uw werk, o HEERE! over Uw volk zowel als over de goddeloze Chaldeënen (Hoofdst. 1:5) behoud of, roep dat in het leven in het midden der jaren, breng het na niet te langen tijd aan het licht, maak het bekend in het midden der jaren 1), binnen de jaren, welke tot het door U in Hoofdst. 2:3 genoemde doel moeten verlopen, in den toorn, in de openbaring van Uw rechtvaardig gericht over Uw volk door de macht van het wereldrijk, zowel als over dit zelf, gedenk des ontfermens 2) en verzacht de wreedheid van de werktuigen Uws toorns; maak aan hun dwingelandij door hunnen val een spoedig einde!

1) Met de uitdrukking "in het midden der jaren" ziet de Profeet terug naar Hoofdst. 2:3, waar de Heere gezegd had, dat de profetie tot enen bestemden tijd zou zijn, in de verre toekomst zou worden vervuld. Terwijl de Profeet op dit nog ver af zijnde doel der profetie ziet, komt hem de tijdruimte van den tegenwoordigen tijd tot dat einddoel der voorzegging voor als ene

lange reeks van jaren, aan welker einde eerst het gericht over de verdrukken van zijn volk, de Chaldeen, tot vervulling zal komen; en hij smeekt dat de Heere met dat gericht niet al te lang moge talmen, maar te midden dier lange reeks van jaren moge doen komen.

De voortreffelijke A. Bengel heeft de uitdrukking welke hier staat, door "het midden van de jaren der wereld" overgezet en tot uitgangspunt genomen van zijne chronologische berekening van den gehelen loop der wereld. Hoewel deze overzetting onhoudbaar is, zo is het toch terecht, dat het gericht over de Gode vijandige wereldmacht, als welker type het rijk der Chaldeen ook hier overal moet worden opgevat, de grensscheiding tussen den tijd der oude en der nieuwe wereld, en het einde van de gehele aardse ontwikkeling der wereld en het begin van den tijd der eeuwige rust van Gods volk, welks verlossing uit de macht der wereld met dit gericht begint, vormen zal. In zo verre is "het midden der jaren" zeker het midden van de jaren der wereld, het begin van de eeuwige sabbatsrust der wereld.

2) De Profeet zegt: dat zeggen de historiën van U, dat Gij zulk een wonderbare God zijt, die midden in den nood helpt. Gij laat zinken en heft op; Gij laat afbreken, wanneer Gij wilt bouwen, en doodt dien Gij het leven wilt geven. (1 Sam. 2:6 vv.). Gij doet niet als de wereld, die dadelijk bij het begin het omvallen terughoudt, en er in blijft steken, maar laat er ons midden in gaan, en trekt er ons dan weer uit. Midden in de jaren is zoveel als ter rechter tijd. Hij weet wel het midden te vinden, dat Hij niet te spoedig en niet te laat helpt. Want zo Hij te spoedig hielp zouden wij niet aan ons zelve wanhopen, en wij zouden hoogmoedig blijven. Hielp Hij te langzaam, zo leerden wij niet geloven. Levend maken en het gewaar worden is bijna ene zaak, alleen dat levend maken is het doen van het wonder en het geven van hulp, het leren kennen is dat men het ook gevoelt en er vreugde over heeft. Wie zalig wil worden moet God zo leren kennen. Den gelovigen is het troostvol, maar den goddelozen onverdraaglijk.

De Profeet wil het werk Gods niet herstellen. Hij weet, dat wat God besloten heeft, zal volvoerd worden, maar waar hij dit weet, daar smeekt hij om erbarming ten dage des toorns. Daar smeekt hij dat de Heere niet Zijn vollen toorn over Zijn volk moge uitstorten, maar ook Zijn genadige liefde nog late werken.

3. Reeds zie ik in den geest de toekomstige openbaring van het gericht en der ontferming Gods naderen. God, de Schepper en Regeerder der wereld kwam (komt) 1) even als Hij in oude tijden aan den Sinai Zijn uit Egypte verlost volk van het gebergte Edom en van Paran in hemelen glans verscheen, om het verbond Zijner genade op te richten, en het tot een volk van Zijn erfdeel te verheffen, van Theman, het zuidelijk deel van 't land der Edomieten; en de Heilige, die gene misdaad kan dulden, van den berg Paran, het hoge bergland, dat de oostelijke helft der woestijn van denzelfden naam vormt, en van Edom alleen door Arabah is afgescheiden (Num. 13:1). Hij komt om Zijn toen uitverkoren volk uit alle dwingelandij te verlossen, en de goddeloze te verpletteren (Deut. 33:2) Sela. De muziek valle hier bij de voordracht van het lied in den tempel met Forte in, om de verheven gedachte van de spoedige komst des Heeren uit te drukken (Ps. 3:3). Zijne heerlijkheid, de heldere glans van de verschijning Zijner majesteit bedekte (bedekt) de hemelen, en het aardrijk was(wordt) vol van Zijn lof, even als wanneer het morgenrood den hemel bestraalt, en als ene zee van vuur over de aarde verspreidt.

1) Onze Staten overzetting nam met vele andere uitleggers aan, dat de Profeet hier en in 't volgende de grote daden Gods in den vroegeren tijd voorstelde, namelijk de verkiezing van het volk en de wetgeving aan den Sinaï, om daarmee reden tegen en voor zijne bede en om bevrijding van Israël uit de ellende der ballingschap, die het in de toekomst wachtte. Het futurum Jabo = hij zal komen, werd door het praeteritum "hij kwam" overgezet. Dit is spraakkunstig onmogelijk. Deze gehele schildering van de verschijning des Heeren rust op Deut. 33:2, waar Mozes in verheven woorden het komen des Heeren tot Zijn volk, om het uit Egypteland te verlossen en aan den Sinaï te heiligen, voorstelt. Daar gebruikt Hij natuurlijk het praet. ba, dat onze Profeet opzettelijk in het fut. verandert, om iets toekomstigs te kennen te geven. Staat echter een fut. vooraan, dan hebben volgens de Hebr. grammatica alle volgende praet. eveneens de betekenis van futura. Daar toch voor het oog des geestes van den Profeet deze toekomstige openbaring des Heeren, welke Hij ziet, niet absoluut toekomstig is, hij ze integendeel reeds ziet hoe ze nu begint tot uitvoering te komen, zet men deze futura het best als praesentia over.

2) Het komen Gods is organisch verbonden met hetgeen waarnaar het gericht moet plaats hebben. Het is een komen als van den Sinaï. Als een komen tot bevrijding van het gevangen Israël is het tevens aangesloten aan de prototype Zijner verlossingen, de bevrijding uit Egypte. Wel is het altijd iets nieuws, dat Jehovah doet, en toch altijd slechts ene vernieuwing van het oude; Hij is een onveranderlijk God en altijd gelijkmatig in Zijne openbaringen, altijd zich houdende aan dezelfde beginselen van Zijn handelen. Hoe bevreemdend ook Zijne werken en openbaringen bij den eersten aanblik voorkomen, zodat hun aanblik onverdraaglijk is; wanneer het einde daar is, strekt toch alles tot zegen voor Zijn volk. Hij is een getrouw en verborgen God.

Men mag den Profeet niet zo mis verstaan, als bedoelde hij, dat de Heere van de Arabah met hare beide vleugels, het Edomieten en Paran gebergte, kwam; hij wil integendeel zeggen met Deut. 33:2, dat de lichtglans der goddelijke verschijning zich over Theman uitbreidde en over het Paran gebergte, en de lichtstralen schitterden van deze beide bergachtige landschappen.

4. En er was (is) een glans als des lichts, voortvloeiende uit de verschijning des Heeren Hij had (heeft) hoornen, stralen, aan Zijne hand. Aan beide zijden komen, even als de zonnestralen bij het opgaan door het verbergend morgenrood als bliksemstralen doorschieten, lichtglansen voort, en aldaar, namelijk in dien lichtglans als de zon met de stralen, die daarvan uitgaan, was, (is) Zijne sterkte, Zijne almacht, voor de ogen der stervelingen, verborgen(Ps. 104:2. 1 Tim. 6:16)

God verschijnt hier als de Heilige (vs. 3). Daarom ziet de Profeet Zijne goddelijke heerlijkheid niet in het donkere der wolken verborgen zo als anders dikwijls het geval was, wanneer Hij in onweder of in de wolkkolom verscheen. "Het zonlicht is zijn schitterende glans, is het meest gepaste aardse element, het voorstellen der vlekkeloze reinheid van den Heilige, bij wien gene afwisseling van licht en duisternis is (Jak 1:17), " Als zodanig verschijnt Hij ook aan Mozes bij den Sinaï, waarom ook zijn aangezicht van den lichtglans van God blonk (Ex. 19:6). Het licht, waarin Hij woont en hier verschijnt, is echter de bedekking Zijner almacht, waardoor Hij Rechter der wereld is. Zijne almacht is dus gene

willekeurige, welke het schepsel verdrukt, maar wordt altijd door Zijne heiligheid geleid en bestuurd.

Aan Zijne hand wil hier zeggen, aan Zijne beide handen, het deel wordt voor het geheel genomen, en aan Zijne beide handen betekend aan Zijne beide zijden. Waar God verschijnt gaat van Hem van alle zijden de gloed Zijner heiligheid uit.

De Profeet spreekt in het tweede gedeelte uit, hoe Zijne almacht in dien lichtglans verborgen is.

5. Voor Zijn aangezicht ging (gaat), nu Hij ten gerichte komt, als Zijn voorloper, de pestilentie, en de vurige kool 1) ging(gaat) voor (achter) Zijne voeten henen; met deze trawanten begint Hij Zijn gericht (Openb. (6:7 v.).

1) In het Hebr. Resjef Beter: de koortshitte, of een besmettelijke ziekte, gelijk luidende met de pestilentie in het eerste gedeelte van het vers. De Profeet wil er mede zeggen, dat voor den Heere uitging de pestilentie om het volk te verderven.

Hoofd en voeten duiden hier den gehelen Persoon aan.

6. Hij stond (staat) daar, Hij heeft Zich in gereedheid gesteld om de volken te slaan, en mat 1) het land, om een rechtvaardig gericht uit te oefenen. Hij zag (ziet) toe met een onderzoekenden blik 2), en maakte de Heidenen los, doet hen beven en de gedurige, de onveranderlijke bergen zijn verstrooid geworden, zullen uit elkaar en in stof vallen; de heuvelen der eeuwigheid, uit den voortijd, de oudste en vaste bestanddelen van den aardbol, hebben zich gebogen, moeten zich buigen en verdwijnen, de gangen der eeuw zijn Zijne, de paden van den vroegeren tijd, op welke Hij eens ging, toen Hij Zijn volk uit Egypte leidde (Ps. 68:25), slaat Hij weer in 3).

1) In het Hebr. Wajemodeed. Dit kan betekenen: Hij mat, maar ook: Hij bewoog, en deze laatste vertaling moeten we hier o. i. hebben. Want veeleer komt van bewegen, wat hier wordt gezegd, dan van meten. De heidenen zijn los gemaakt, de bergen zijn verstrooid geworden. Nu is dit doen beven en verstrooien veeleer gevolg van bewegen dan van meten.

a) God is een Geest en Zijne geestelijke handelingen zijn vol energie en uitwerking; Zijn horen is verhoren, Zijn zien helpen of richten, Zijn schelden vernietigen.

3) Even als Hij eens, om Israël tot Zijn verbondsvolk te verheffen, in de duisternis van wolken, donder, bliksem en vuur op den Sinaï nederdaalde, zodat de bergen beefden, zo beven en versmelten nu bij Zijne komst de bergen en heuvels. Zo als Hij eens voor Zijn volk heentrok en de kennis van Zijne wonderdaden aan de Schelfzee de daarbij wonende volken in vrees en siddering bracht, zo geraken nu, als de tocht Gods van Theman naar de Schelfzee gaat, de volken aan beide zijden daarvan in schrik.

Wat Hij eens gedaan heeft, zal Hij wederom doen. De wegen der mensen zijn veranderlijk, maar Gods wegen zijn eeuwig. Er zijn vele oorzaken voor deze zeer vertroostende waarheid; daaronder zijn de volgende: Des Heeren wegen zijn het gevolg van wijs beleid; Hij verordineert alle dingen volgens den raad van Zijn eigen wil. Menselijke daden zijn dikwijls het haastige voortbrenghel van hartstocht of vreeze, en worden gevolgd door berouw of verandering, maar niets kan den Almachtige verrassen of anders gebeuren, dan Hij het voorzien heeft. Zijne wegen zijn het voortbrengsel van een onveranderlijk Wezen en in hen kan men Gods eigenschappen duidelijk aanschouwen. Tenzij de Eeuwige zelf verandere, moeten Zijne wegen, die ons Hem zelven handelend voor ogen stellen, eeuwig dezelfde blijven. Is Hij rechtvaardig, genadig, getrouw, wijs en teder, dan moeten Zijne wegen zich altoos door dezelfde volkomenheden onderscheiden. Alle wezens handelen volgens hun aard; wanneer die aard verandert, verandert hun gedrag insgelijks; maar wijl God gene schaduw van omkering kent, zullen Zijne wegen eeuwig dezelfde blijven. Bovendien, gene uitwendige reden is er, die de Goddelijke wegen zou kunnen omverwerpen, want zij zijn de uitdrukking van ene onwederstaanbare macht. De Profeet zegt, dat de aarde gespleten wordt door rivieren, dat de bergen sidderen, dat de afgronden de handen uitstrekken, en zon en maan stilstaan, wanneer Jehova Zich opmaakt om Zijn volk te verlossen. Wie kan Hem weerstaan, of tot Hem zeggen: "wat doet Gij?" Maar het is niet alleen de macht, die de onveranderlijkheid geeft, Gods wegen zijn de uitdrukking van de eeuwige beginselen des rechts, en daarom kunnen zij niet veranderen. Het onrecht bereidt verval en sleept verwoesting na zich, maar waarheid en recht hebben ene levenskracht, die door de eeuwen niet verminderd kan worden.

7. Ik zag (zie) even als toen de tenten van Kusan, van de Afrikaanse Ethiopiërs onder de ijdelheid, in angst van wege de verschrikkelijkheid Zijner majestueuze verschijning; de gordijnen des lands van Midian, de tegenover deze wonende Arabische Midianieten met hun bewoners schudden vol siddering en vrees.

De Profeet noemt juist deze twee volken als vertegenwoordigers van alle volken; welke eens voor de verschijning van den Rechter der wereld zullen sidderen, omdat Hij in het voorgaande deze toekomstige verschijning met hare uitwerkingen op de volken in vergelijking heeft gesteld met de verschijning Gods op den Sinaï, en bij de doorleiding van het volk door de Schelfzee, aan welker beide zijden deze volken wonen.

Het is ene aanmerkelijke weg, om het geloof te versterken, wanneer wij overwegen, hoe voldoende God te eniger tijd Zijn Woord vervuld heeft, en wanneer wij zulke gronden veel overdenken, die door God aan ons geloof zijn voorgesteld, totdat wij tot de volle verzekerdheid komen.

8. Ziet, Mijn profetisch oog aanschouwt u, o Heere! hoe gij even als een ten krijg uitgerust krijgsheld, ten gerichte over de wereld, daar dreigende staat. Tegen wien is Uw geweldige toorn gericht? Was de HEERE ontstoken tegen de grote rivieren der aarde, was Uw toorn tegen de rivieren? was Uwe verbolgenheid tegen de wereld-zee? toen Gij op Uwe paarden reedt, uwe Wegens waren heil, 1) omdat Gij ten strijde gingt als een onwederstaanbaar held tegen de verdrukkers, tot heil en redding van Uw volk.

1) De met paarden bespannen wagens van overwinning en heil, waarop God als Rechter verschijnt en overwinnend rondrijdt, zijn de Cherubim, die Ezechiël (Hoofdst. 1 en 10) gezien en beschreven heeft. De vraag, die geboren is uit de gemoedsbeweging van den Profeet, over de ontzaglijke majesteit der door hem aanschouwde openbaring Gods ten gerichte, moet de grootheid der rechterlijke macht Gods, welke zich over de gehele wereld, zelfs over zeeën en rivieren, uitstrekt, en welke de mensen dus zeker niet zullen ontgaan, verduidelijken. De vraag is historisch en verwacht geen of slechts een bevestigend antwoord .

In het Hebr. Ki thirkab al-soesèka markebotèka jesjoeah. Beter: Toen Gij reeds op Uwe paarden, op de wagenen Uwer Overwinning. Het voorzetsel al moet ook voor wagenen herhaald worden. Het waren de wagenen der overwinning, waarop de Heere als de Overwinnaar reed.

9. De naakte grond werd ontbloot door uwen boog 1), Gij ontbloot uwen boog, brengt dien te voorschijn, ten einde Uwe pijlen op de vijanden af te schieten, om de eden aan de stammen gedaan door het woord, omdat gij in een plechtigen eed door Uw heilig Godswoord (Deut. 32:4 vv.) U hebt verbonden straffen over Uwe vijanden te brengen. Sela. Gij hebt de rivieren der aarde gekloofd? 2) vlooden doorkloven het land, zij vullen de aarde, door aardbevingen van een gespleten.

1) In het Hebr. Erjäh theeoor kasjèka. Beter: Uwe boog werd naakt ontbloot, d. w. z. van de bedekking ontdaan, opdat de pijlen er op konden gelegd worden, en hij tot schieten gereed was. Wat nu volgt is zeer duister, maar de bedoeling kan niet anders zijn, dan dat God door Zijn Woord gebonden was, om den vijand te treffen, en daarom ook den boog gereed hield.

2) Het is een plicht der godzaligen, om elke vervulling van het Woord met bedaardheid op te merken, en dat zulk een stoffe mocht zijn van lof, en een klaarder grond van vertrouwen in het toekomende, om op Zijn Woord te bouwen.

Aan Gods volk zal zelfs in een woestijn geen verkwikking ontbreken, zelfs niet in aan groten overvloed, maar God zal hun noden vervullen, al zou ook echter alles het tegendeel beloven.

10. De bergen zagen U (zien U) als Rechter naderen, en leden (lijden) smart, zodat zij als ene, die baart, zich krampachtig heen en weer wenden; de waterstroom van stortvlagen als ten tijde van den zondvloed ging (gaat) door; de afgrond, de watermassa in het binnenste der aarde en in de wereldzee gaf (geeft) zijne stem, breekt met ontzaglijk gedruis door de opengebarsten aarde heen; hij hief(heft) zijne zijden, zijne handen, op in de hoogte, als hulp smekende van schrik en angst.

Even als bij den zondvloed, welke een type is van het laatste oordeel (Jes. 24:18) tevens de sluizen des hemels, en de bronnen der diepte zich openden, zodat de wateren boven en beneden, die door het uitspansel (Gen. 1:6 vv.) gescheiden zijn, wederom samen vloeiden, en de aarde als het ware tot haren toestand vóór den 2den scheppingsdag werd teruggebracht, zo komen ook hier de stromen der aarde en de regens des hemels te zamen, zodat de afgrond een luid geraas maakt.

11. Maar ook aan den hemel openbaart zich de werking van ontzaglijke majesteit van God, die komt om de wereld te richten. De zon en de maan stonden (staan) stil in hare woning uit vrees voor Uwe schitterende wapenen, en verliezen haar schijnsel, zodat de chaotische toestand der aarde nog door de duisternis wordt verergerd; met het licht met hemelsen glans, ten bewijze dat ze van U. die in het licht woont, uitgaan, gingen(gaan) Uwe pijlen, waarmee Gij, almachtige krijgsheld, Uwe vijanden doet vallen, daarhenen, met glans Uwe bliksemende spies.

1)

1) De ouden verklaren dit meestal van den stilstand der zon en der maan op het geloofswoord van Jozua (Joz. 10:12 vv.) Maar amadseboelah kan niet betekenen "stilstaan. " Woordelijk is het: Zij treden in hun woning, de plaats, van waar zij uitgaan, en waarheen zij bij den ondergang terugkeren. Er is toch niet aan een eigenlijken ondergang der zon, maar alleen aan ene verduistering te denken ten gevolge van het gericht Gods, dat door Zijne pijlen wordt volvoerd. Het heilige licht waarin God woont, wordt in het gericht tot een wegvretend vuur door Zijne bliksemende pijlen.

Even als de verwoesting der oorspronkelijke zedelijke eenheid tussen God en de mensheid zich in de natuur openbaarde, en daarom de Profeten van den tijd der zaligheid de opheffing der verschrikkingen en disharmoniën verwachten (Jes. 11), zo is de laatste consequentie der zonde, het gericht, vergezeld van de vreselijkste beweging der elementen. Voor den richtenden God gaan de ontzettendste plagen heen; het zuchten der natuur (Rom. 8) wordt tot een steunen en een geschrei, welke wederom slechts de geboorteweën der reine en verhoogde nieuwe geboorte zijn (vs. 10). Op de duisternis en de aardbeving bij den dood van Jezus volgt de opstanding der doden.

Tot hiertoe heeft de Profeet voorgesteld, hoe de gehele natuur bij de komst des Heeren in de ontzaglijke glorie der majesteit van den Wereldrechter beeft, en zich tot haren chaotischen toestand schijnt op te lossen. Nu gaat hij over tot de schildering van het gericht over de volken met het doel der verlossing van Gods volk. "Wanneer hemel en aarde, zon en maan, bergen en zeeën alzo de ontzettende overmacht des Heeren ondervinden, zo kan daaruit worden opgemaakt, in welk een schrik eerst de volken komen, wanneer Hij, tegen wiens heiligen wil het in opstand is, straffende en het land doorgaat, om heil aan zijn mishandeld volk en Zijnen ontheiligden Gezalfde aan te brengen.

Beter: De zon en de maan treden in hare woning bij het licht van uw pijlen, die afgeschoten worden, bij den glans van den bliksem van Uw spies. Aan den pijl en de spies des Heeren wordt hier een helle lichtglans toegeschreven, waarbij dan de zon en maan zich terugtrekken. De Heere komt ten gerichte, en het licht Zijner Majesteit overtreft alles in glans en heerlijkheid.

12. Met gramschap tradt (treedt) Gij door het land, met toorn dorstet (dorst) Gij de U vijandige Heidenen, vertreedt Gij ze onder den voet.

13. Niet allen volken treft echter Uw gericht. Gij toogt(trekt) uit ten strijde tot verlossing Uws volks, dat tot hiertoe gedrukt ging onder dwingelandij der vijandige wereldmacht, tot verlossing met of van Uwen Gezalfde, den Zoon Davids, dien Gij aan Uw volk zult zenden, om het uit alle dienstbaarheid tot volkomene heerlijkheid en rust te brengen. Gij doorwondtet (doorwondt) verplettert het hoofd, den gevel van het huis des goddelozen konings van Chaldea, in hetwelk de boosheid van het gehele wereldrijk tegen Gods rijk zich verenigt, ontblotende den grond van zijn huis tot den hals toe, tot het middelste gedeelte tussen gevel en fundamente, zodat van onderen en boven tegelijk met enen slag het geheel wordt verwoest. Gij rukt grondslag en gevelspits omver. Sela.

Even als voor het Profetische oog van den Ziener zich het gericht Gods over het toenmalige wereldrijk der Chaldeën tot een algemeen gericht over de gehele goddeloze wereld heeft uitgebreid, zo moet ook onder den door God gezalfden Koning Israëel niet deze of gene worden verstaan, maar Hij, in wien de idee van het koningschap van Gods rijk haar toppunt heeft bereikt en vervuld is, Jezus Christus, Gezalfde in den hoogsten zin. God helpt Hem door het oordeel over de wereld, zo als zich dit in den dood des Heeren, welke toch ook een gericht Gods over de wereld moet worden genoemd, en de daarop volgende opwekking eerst vervuld is. Ene, wanneer het laatste oordeel komt, waardoor God Zijn volk ten volle zal helpen, zal zich deze Zijnen Gezalfde betoonde hulp daarin openbaren, dat deze zelf de ware Helper, de Jozua of Jezus zal zijn, die Zijn volk van alle verdrukking bevrijdt. De door God Gezalfde wordt hier met gestrengheid tegenover den goddeloze geplaatst. Dus zal onder den laatsten ook niet alleen de koning van Chaldea in den tijd, maar der Chaldeën koning in de hoogste macht, de anti-christelijke wereldbeheerser van den laatsten tijd moeten worden verstaan, even als ook onder het te verwoesten rijk niet alleen het toenmalige rijk der Chaldeën, maar het wereldrijk in 't algemeen, in 't bijzonder in zijne hoogste volmaking.

Het huis, waarvan gevel, fundament en zijwanden of hals door God worden vermeld, is een beeld van de Chaldeeuwse koningsfamilie of dynastie, of liever van het geslacht der anti-christelijke wereldbeheersers in het algemeen.

14. Gij doorboordet (doorboort) met zijne staven, met de eigene wapenen der goddelozen, het hoofd zijner dorplieden 1), zijner vorsten, der aanvoerders van de legermacht met hun krijgslieden, zo als een Jaël het hoofd van Sisera doorboorde (Richt. 5:26); zij die hoofdlieden hebben gestormd, om mij met het volk van het rijk Gods als kaf te verstrooien, zij zijn het, die zich verheugden in het vooruitzicht, als of zij de ellendigen, de arme, hulpeloze en machteloze gemeente der ware gelovigen in het verborgen zouden opeten, in hun geheime schuilhoeken, even als rovers, die zich verheugen de weerlozen te kunnen beroven en verslinden.

1) Perazaw wordt verschillend vertaald. Onze Overzetters leiden het af van Perasi: de bewoners van het platte land, de dorpelingen in tegenstelling van de hoofdstad, hier Babylon, waaruit men vervolgens de betekenis "legerschaar" gevonden heeft, zodat de zin zou zijn, dat God met de eigene wapenen van den wereldbeheerser het hoofd of de hoofden zijner legerscharen doorboorde. Of men leidt het beter af van perason: de rechter, de aanvoerder, en neemt aan, dat in den aanvoerder de krijgsschaar mede begrepen is. Dit zal geschieden "met zijne staven" zijne speren. Eveneens voorzeggende Ezechiël (38:21) en Zacharia (14:13 #Zec),

dat de laatste vijandige legermacht, welke tegen het rijk Gods aanvalt, haren ondergang door hare eigene wapenen zal vinden, zo als dit in de oorlogen (1 Sam. 14:20. 2 Kron. 20:23 v. het geval was, welke dien laatsten strijd voorspellen.

15. Gij betradt (betreedt) met uwe paarden, die uwen hemelsen zegewagen der Cherubim, op welken Gij zelf als Rechter zetelt, voorttrekken, de zee, de geweldige wateren werden een hoop, zij bruisten op, zij kookten van wege de snelheid, waarmee Gij kwaamt, om Uw volk uit de macht zijner vijanden te redden, even als Gij in den ouden tijd door de Rode zee heentrokt, om Israël door te leiden en het Egyptische leger te vernietigen.

Tot hiertoe heeft de Profeet geschilderd, wat hij van het gericht van God over Zijn volk en daarna over het wereldrijk tot verlossing en verheerlijking van Zijn volk heeft gezien. Hij maakt hier ene pauze; krachtig is de indruk van hetgeen Hij in de verre toekomst heeft gezien op zijn binnenste; siddering en schrik met blijde verrukking op hetzelfde ogenblik.

16. Als ik het gerucht (vs. 2) van de nabijzijnde gerichten hoorde, zo werd mijn buik, mijn gehele lichaam beroerd, inwendig geschokt; voor de stem van U, die zulke ontzettende dingen verkondigde, hebben mijne lippen gebeefd, zij sloegen van schrik op elkaar; verrotting, een gevoel van volslagen machteloosheid, kwamen gevolge van den schrik in mijne gebeenten; mijne benen sidderden van schrik, en ik werd beroerd in mijne plaats, mijne knieën knikten. Zeker ik zal rusten ten dage der benauwdheid, welke mij is geopenbaard, en het rijk der Chaldeënen over mijn volk zal brengen, als hij optrekken zal tegen het volk, dat hij het met benden aanvalle.

Het woord noeach is hier genomen van de rust in het graf, en asjer in de betekenis van "zeker". De vertaling "zeker" is niet te verdedigen, integendeel wordt hier de reden genoemd, waarom de Profeet zo diep bedroefd is naar lichaam en ziel; het komt overeen met het Latijnse quod. Noeasch kan ook niet van de rust des grafs gezegd zijn, maar moet verstaan worden van het rustig, zwijsend wachten. Alzo luidt het laatste deel van het vers nauwkeuriger: ik werd beroerd in mijne plaats, omdat ik rustig den dag der benauwdheid moet verwachten, op welken hij tegen het volk (Israël) zal optrekken, die het (naar Uw raadsbesluit) met benden zal aanvallen.

Hier leert de Profeet, dat hij zich in alle deze rampen zou opbeuren en staande houden in zijn gemoed, door een verzekerd en godvruchtig vertrouwen op de goedheid en macht van God. En hierdoor onderwijst de Profeet niet alleen de godvruchtigen van die tijden, welke stonden ingewikkeld te worden in de rampen, die op dat volk zouden komen, maar ook de godvruchtigen van alle tijden, hoe zij zich kunnen staande houden, wanneer alle dingen een allersomberst aanzien hebben en alle natuurlijke middelen van veiligheid en vertroosting feilen. (ENGELSE GODGEL.).

17. Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal, en gene vrucht aan den wijnstok zijn zal, deze beide edelste voortbrengselen van het heilige land in de eerste plaats verwoest zullen zijn, dat het werk des olijfbooms liegen zal, dat het produkt zal bedriegen, die er op rekende, en de velden gene spijs voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen

rund in de stallingen wezen zal, omdat de vijanden, de Chaldeën, alles door den krijg verwoesten en roven;

17. Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal, en gene vrucht aan den wijnstok zijn zal, deze beide edelste voortbrengselen van het heilige land in de eerste plaats verwoest zullen zijn, dat het werk des olijfbooms liegen zal, dat het produkt zal bedriegen, die er op rekende, en de velden gene spijs voortbrengen; dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal, en dat er geen rund in de stallingen wezen zal, omdat de vijanden, de Chaldeën, alles door den krijg verwoesten en roven;

18. Zo zal ik nochtans, verblijd zijn. Ik zal, hoewel ik sidderen en beven moet, toch in gelovig uitzien op de naderende verlossing, in den HEERE van vreugde opspringen; Ik zal mij verheugen in die onverdraagbare, eeuwige bron van alle ware vreugde, die Zich eens zal openen, en ons na het tranenzaad een vreugdeoogst zal bereiden, in den God mijns heils. Op Zijne genade en trouw berust al onze zaligheid. Hij zal het gericht over de volken houden, opdat wij gered, eeuwig zalig mogen zijn (Micha 7:7. Ps. 18:47; 25:5).

De droefheid is niet te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Blijmoedig is de vernedering, dan zijn wij er te zekerder van, dat Hij ons op de hoogte zal stellen. Dat alleen moet uit ons weg wat niet Gods kracht is, en wat Zijn heil onwaardig is, wat ons bezwaart. En hoe moeilijk het ons is, dat weg te doen, zo zullen wij toch vrij en verruimd zijn. Hoe geringer de last is, des te sneller de gang tot zegen.

Hier vertoont zich het geloof in al zijn kracht, welke het van zijn God ontvangt. De Profeet worstelt met de ellende. Hij stelt hier de mogelijkheid, dat alle middelen van bestaan zullen ophouden, dat alle vertroosting in het schepsel zullen te niet gaan. Maar hij vat moed, om dan met een David zich te versterken in den Heere, zijn God. Ja, het zal bij hem ook gaan door den dood tot het leven, door de duisternis tot het licht. Het zal ook hem gegeven worden, om eerst geheel ten onder te gaan, maar dan zich in zijn God terug te vinden. Hij spreekt het daarom hier uit, dat hij zich verheugen zal in den God zijns heils en komt dan tot de slotsom van Micha, dat, als hij in de duisternis zal gezeten zijn, de Heere, zijn God, hem tot een licht zal zijn.

19. De HEERE Heere is mijne sterkte, waardoor ik alles, ook de zwaarste droefheid overwin (Ps. 18:33), en Hij zal mijne voeten maken als der hinden. In vrolijk, onversaagd vertrouwen op God zal ik nieuwe kracht verkrijgen, om de moeilijke toekomst te verwachten (Jes. 40:29 vv.), en Hij zal mij met al Zijne gelovigen, wanneer Zijne wegen van smart hun einde bereiken, doen treden op mijne hoogten, de hoogten der eeuwige zaligheid, welke Hij beloofd heeft aan alle door het geloof gerechtvaardigden, en dus hoog boven alle verdrukking dezer wereld (Ps. 18:35; vgl. Deut. 33:29).

De Heere is nog mijn God. Daarom zullen wij ons verheugen, zodat wij zullen huppelen en springen als de hinden; zo licht zullen onze voeten worden; wij zullen niet meer in het slijk woelen en kruipen, maar van vreugde in de hoogte zweven en vliegen en niets doen, dan

vrolijk zingen, en allerlei vreugde betonen. Dat zal geschieden als de Babylonische scepter zal vervloekt en vernietigd zijn, en wij verlost zullen zijn, en Zijn rijk zal komen.

In den storm en het onweder en de aardbeving, die voorafgaan, is God zelf nog niet, ook nog niet in de vurige wagens en ruiters, maar achter dat alles in het stille, zachte suizen. Wanneer die voorvallen de hoogten rein geveegd hebben, plaatst Hij daarop Zijn eveneens gereinigd volk. Dan is de berg Zion hoger dan alle bergen.

Wanneer alle steunselen en gronden van bemoediging op aarde komen te feilen en ons te begeven, dan is er nog een overvloed van voorraad om Gods volk te ondersteunen, en om hen te doen bestaan, te doen dolen, of te doen lijden, naar dat Hij hen zal believen te roepen, welke zal gegeven worden aan de zelfverloochenden, die op God wachten.

Ziet eens welk een heerlijk geloof er uit de benauwdheid wordt geboren. Bewijst zich het geloof ook niet hier wederom te zijn ene kracht uit God, voor welke al de natuurkrachten wijken en bezwijken? Hoe! opspringen van vreugde in het midden der uiterste verwoesting, verdrukking, beroving, ja omdat God voor het geloof de God des heils is, omdat het geloof zijn Jezus in God heeft. Daarom zongen letterlijk Paulus en Silas in den nacht in den kerker, de benen in het blok liggende, op den wondgegeselden rug. Dat God, hun Zaligmaker de God des Verbonds was, ziet daar den grond van der Profeten en Apostelen vreugde. Zonder dit geloof is deze vreugde onmogelijk. Het ongeloof geeft enkel wanhoop aan het einde; het kan zich niet staande houden in de ure der verschrikking, want het heeft geen heil in God. Daarom mogen wij wel gedurig elkaar vragen: geloven wij in God, in Zijn Woord, in Zijne bedreigingen, in Zijne beloften? En hebben ook wij reeds de keuze gedaan, om als onwaardigen in ons zelve het leven te ontvangen uit de hand van God, van Christus? Heeft niet de godzaligheid en zij alleen de beloften van dit en van het toekomstige leven? En kunnen er niet ook voor ons tijden komen, waarin alle spijs ontbreekt, en de algemene nood de plaats inneemt van de algemene welvaart! Wij hebben er reeds iets van gezien, doch wie verzekert ons, dat God ons niet gestrenger zal bezoeken? Of zijn er gene redenen voor? Meent gij wellicht, dat God de verwerping van Zijn woord door voorgangers en gemeente, de schending Zijner eer door de machten van den staat, de verachting van zijne geboden door het volk niet meer straffen zal? Wee ons, zo dit waarheid was; Hij zou ons hiermede aan het ongeloof, en daarmee aan den eeuwigen dood overgeven; doch neen, Christus zal Zijne kerk niet aan haar zelf overlaten, maar haar louteren door het vuur Zijner oordelen, en door dat van den Heiligen Geest. Heil ons derhalve, wanneer wij geloven als Habakuk. Wie gelooft, heeft God tot zijn deel, en met God kan ons niets ontbreken. Daarom is het woord van onzen Profeet ook zulk een goed woord voor de armen. De rijken kunnen Habakuk ook iets niet nazeggen; zij hebben er gene ondervinding van; het gebrek komt hen nooit zo nabij. Wat toch weten de rijken van misgewas aan vijgeboom of wijnstok of olijfboom; van mislukte oogsten des velds en ledige stallen! Zij hebben slechts een weinigje meer van hun overvloed voor hun onderhoud uit te geven; en dat is dan ook alles. Maar de armen, die reeds in gewone tijden van vrede en overvloed altijd minder hebben dan zij nodig hebben, deze hebben in tijden van nood in het geheel geen brood, en de meervermogenende mensen zijn zo karig jegens anderen, als zij mild zijn jegens zich zelve. Immers is dit veler gewone regel: het goud is voor het vermaak, het koper voor den arme. Hoe gelukkig dan als de arme bij zijn gebrek het geloof

bezit, dat met Habakuk zich verheugt in den God zijne heils. En toch; rijken of armen, wij allen moeten zowel leren zeggen: "God is mijn zilver en mijn goud in mijn dagelijks brood" als: God is mijn heil!" Want ongelukkig de rijke, die zijn rijkdom heeft zonder God, en ongelukkig de arme, wien met het brood de broodgever ontbreekt. Wij allen moeten geloven. Het geloof heeft met geen schepsel te doen maar met God en met God alleen, en met God vermogen wij alles te lijden en alles te doen. En daarom: er zijn nog wel gelovigen als Hababuk, doch zij zijn gewoonlijk de onbekenden in den lande. In het verborgene der natuur liggen de meeste schatten, zo ook in het verborgene der kerk. God laat Zijne kostbaarste juwelen niet zo maar aan ieder in het openbaar zien. Zijne schatkamers zijn de binnenkamers. Ja er zijn er nog wel, die als het etenstijd is zonder dat er eten is, durven zeggen: "Dek de tafel en laat ons bidden!" Bidden voor het eten, dat er niet is, en die het daarna door de mensen in huis zien gebracht. En nu begrijpt gij ook, waarom de Heere Jezus toen Hem hongerde geen gebruik maakte van de macht, die Hem gegeven was. Hij wilde gene stenen tot broden maken, maar Hij wilde dit woord van den Profeet Habakuk gelijk als de andere woorden Gods verwezenlijken, en daarmee den Vader verheerlijken. Hij wilde openbaar maken, dat Hij met God leven zonder brood. En hoe dikwijls moet nog heden bij de gelovigen de geestelijke kracht van God het gebrek aan lichaamskracht vergoeden! Hoe dikwijls moeten zwakke, ziekelijke mensen als predikers, onderwijzers en onderwijzers evenals schrijvers en schrijfsters en wat niet al de belangrijkste werkzaamheden in het koninkrijks Gods verrichten, zó dat het lichaam bijna alleen van de Geestelijke kracht leeft. Ja, zo volbrengt God nog heden Zijne kracht in menselijke zwakheden. Doch hetzij zwak of sterk naar het lichaam altijd moeten wij doen wat Christus deed, Hij verwezenlijkte allereerst en allerhoogst Zijn eigen woord: "Zoek eerst het koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid en al deze dingen zullen u toegeworpen worden. " Wij moeten Christus en Zijn koninkrijk als de hoofdzaak beschouwen, en al het andere als bijzaak. Doen wij dit? God geeft ons eerst en voor alles den persoon Zijns Zoons, en achter Hem alle dingen. Zo moeten wederkerig ook wij met onze personen voorgaan in den hemel en onze goede werken moeten ons volgen. De Rooms en willen, dat de goede werken ons voorgaan en ons den hemel openen, zodat wij achter hen kunnen ingaan. Zij dwalen. Neen wij gaan in achter Christus en niet achter onze werken; deze gaan achter ons.

Hier hebt ge weer de kracht en de sterkte van den Profeet. Alles is hem ontvallen, maar zijn God niet. Op Hem is alleen al zijn hope gevestigd. Hij is de kracht van zijn kracht, het leven van zijn leven, het licht van zijn licht.

En met dien God zal hij niet beschaamd uitkomen.

Voor den opperzangmeester, het hoofd der tempelmuziek op mijn Neginôth onder begeleiding van mijn snarenspeel (vgl. Ps. 4, 6, 54 enz.)

De Profeet heeft dus zijn Psalm bestemd tot gebruik voor den godsdienst, Hij wil dan zelf het gezang met zijn snarenspeel begeleiden. Hij heeft dus zeker behoord tot de Leviëten, wien het muzikale spel was opgedragen, en die bij de openbare uitvoering van godsdienstige zangstukken medewerkten.

Hij wil dus dat dit gebed de Kerk van die dagen en van later tijd, zal sterken in de ellende. Abrahams nakroost moet het weten in welk een smeltkroes het zal geworpen worden. Daaraan moet het gedurig worden herinnerd, maar Israëls vromen moeten het ook weten, dat alleen te midden van hooggaande noden er alle kracht en sterkte is in dien Verbond-God, die alleen is de Getrouwe, die nooit, begeeft of verlaat, wie op Hem hopen.

SLOTWOORD OP HET BOEK HABAKUK.

Ook de Profeet Habakuk werkt gelijk Nahum in het rijk van Juda, nadat het rijk der Tien stammen reeds was verwoest.

Met de zachtheid des gemoeds van een Jeremia treedt hij op, om de zifting van Gods volk door de gerichten te voorspellen.

Sprak Nahum tegen Nineve, voorspelde deze de verwoesting van die anti-goddelijke wereldmacht, den Profeet Habakuk werd het door de ingeving des Heiligen Geestes te verstaan gegeven, dat datzelfde Babel, hetwelk reeds Juda had beroerd, en eenmaal ook Juda's volk in ballingschap zou weg voeren, de wereldmacht zou zijn, die, ja, wel tegen God zich zou stellen, maar ook op haar beurt weer door de gerichten Gods met vernietiging zou worden getroffen.

Met die vernietiging van Babel zou dan tevens gepaard gaan de verlossing van het volk Gods.

Van grote betekenis is dan ook het woord over de geloofsgerechtigheid, hetwelk hij doet horen en goddelijk verheven, maar ook innig roerend is het gebed, hetwelk hij uitspreekt, en hetwelk hij de gemeente tot een blijvend troostwoord overgeeft.

Breed slaat hij daarin de wieken des geloofs uit, en toont het zo glashelder, dat te midden van de ellende, die reeds, en van de verdrukking en jammer, die aanstaande is, hij al zijn vertrouwen gesteld heeft, door de genade van zijn God, op Hem, die immer de Toevlucht en Sterkte van Zijn volk is geweest.